kast. til.

Uhrimieltä ja teräksistä tahtoa

N:o 12-13. 1939

LUO LIPPUJEN!

ENITEN LEVINNYT

poliittinen aikakauslehti maassamme!

Luo lippujen! on saavuttanut ainutlaatuisen kannatuksen maamme isänmaallisen kansanosan keskuudessa ja on lehti tällä hetkellä melkoisella varmuudella maan eniten levinnyt poliittinen aikakauslehti!

LIIKEMIEHET!

Lehtemme lukijakunta on jo nyt ostokykyistä ja siinä määrin valveutunutta, että se suosii vain liikkeitä, jotka sen äänenkannattajassa ilmoittavat puhumattakaan tulevista vuosista, jolloin uusi kansallinen nuoriso alkaa yhä enemmän vaikuttaa myöskin talouselämän eri aloilla. — *Siksi Luo lippujen! on liikkeensä tulevaisuutta ajattelevan liikemiehen ilmoituslehti.*

Luo lippujen!

HELSINKI, Kansakoulukatu 8.

Mustapaitojen edustajakokous

Pohjanmaalla elok. 26—27 päivinä.

Koska mustapaitapojat ovat kautta maan osallistuneet viimeistä miestä myöten rajojemme vapaaehtoiseen linnoittamiseen, ei kansallisen nuorison leiritoimintaa ole tänä kesänä kehitetty niin laajaksi kuin aikaisemmin.

Sensijaan järjestetään Etelä-Pohjanmaalla elokuun 26—27 päiviksi mustapaitojen suuri edustajakokous, johon jokaisen osaston tulee lähettää mahdollisimman suuri osanottajamäärä. Kokouksen ohjelmasta ilmoitetaan tarkemmin tuonnempana.

Mustapaitatytöille järjestetään leiri Isoonkyröön elokuun 21—25 päivien välisenä aikana ja ovat sen osanottajat mukana myöskin edellämainitussa edustajakokouksessa leirin päätyttyä.

Varsinkin 26—27. 8. vietettävä edustajakokous on tulevan toiminnan kannalta katsoen erittäin tärkeä. *Saapukoot mustapaidat kautta maan suurin joukoin tähän tilaisuuteen osoittamaan, että vastustajaimme ilo kansallisen taistelun heikentymisestä on ennenaikaista.*

Kuka turmelee nuorison?

Eräissä punaisen puolueemme sanomalehdissä oli vaaleja ennen kirjoituksia, joissa hyökättiin kansanliikkeen kimppuun voimakkaasti ja sanottiin m.m., että *"IKL-puolue on nuorison turmelija ja se on vaaleissa lyötävä sosialidemokratian vaalivoitolla"!*

Paljon olemme tottuneet kansanrintamasanomalehdistä lukemaan, mutta tämä väite *sosialidemokraatin sanelemana* on jotain aivan tavatonta. *Marxilainen puolue itse* aloittaa nuorison turmelemisen jo silloin, kun lapset ovat kansakouluikäisiä. Kyllä me tiedämme, millaisia *"pikkupunikin lauluja"* tuo puolue punaisissa *"pyhäkouluissaan"* kansakoululapsille laulattaa! Ja kun tämä nuoriso on varttunut, käy sen koulutus yhä turmiollisemmaksi. Olemme jo aikaisemmin kiinnittäneet huomiota marxilaisnuorison rivoihin kisällilauluihin ja ennen kaikkea *"Taistelulauluja"*-kirjaan, josta luemme m.m. seuraavan marxilaisten mielestä varmaankin nuorisolle hyvin „sopivan" säkeistön:

"Niin, verikoirat ja konnat te,
sen hulttiot helvetistä,
haa — kaikki me teidät kiroomme
me sairahat syvyyksistä."

Ei luulisi että marxilaiset, joitten omat "ansiot" nuorison kasvattamisessa ovat tällaiset, tohtivat tulla väittämään, että mustapaitojen tilaisuuksissa turmellaan nuorisoa. Mustapaitojen leireillä jokainen päivä alkaa ja päättyy kenttähartaudella, jokainen veljesiltamme päättyy kauniiseen iltalauluumme ja melkein jokaisessa mustapaidoille pidetyssä puheessa teroitetaan kansalaiskunnon, kunnian ja moraalin käsitteitä.

Antaa vain sataa valheita — herrat marxilaislehtien toimittajat! Pannaan rinnatusten mustapaitain työ ja teidän järjestöjenne nuorisotoiminta! Kyllä me sen vertailun kestämme!

RISTISANATEHTÄVÄ.

VAAKASUORAAN:

1) Eräs "känsäkoura". 5) Muonitti punakaartia. 11) Koiran ääntä. 13) Vertailua tarkoittava sivistyssana. 14) "Parempi pyy j.n.e.". 16) Slovakian pääministeri. 17) Erään suurvallan ulkoministeri. 18) Poistettava myöskin valtiollisesta elämästä. 19) Kulkuneuvo. 21) "— nimeni on Matti". 22) Erään kuumetautilääkkeen nimi hieman lyhennettynä. 23) Maalaji. 25) Kolme samanlaista. 26) Toiminimi. 27) Paikkakunta, jossa on metsäkoulu. 29) Kirjanpidossa. 30) Jääkäriliikkeen ajoilta kuuluisa joki. 31) Paikallisosasto. 32) Tavallinen lyhennys. 33) Laitos, jossa puoluemiehet keskenään kiistelevät. 37) Ensimmäisen miehen nimi. 38) "Määräys on voimassa v. 1940 loppuun — — —1. 7. 1939 ..." 39) Kantovälineitä. 40) Eräs teonsana takaperin.

PYSTYSUORAAN:

1) Petoja. 2) Erään nyt jo kuolleen sinimustan teatterimiehen nimen edessä ollut tavu. 2) Yliloikkarien "paradiisi". 4) Eduskunnan mieliala pitkien istuntojen aikana. 6) Musiikkikieltä. 7) Ulkomainen kaupunki. 8) Muinainen kaupunki. 9) —maa. 10) Lähetyksistä ei saa puuttua. 12) Ruotsinkielen prepositio. 15) Erään pilapiirtäjän etunimi. 20) Se ei osoita sopuisaa mieltä, joka ... 22) "Rapakon" takana. 23) Ei kuulu rauhanliittolaiselle. 24) Puolueet ovat suhtautuneet kaikkiin Kansanliikkeen hyviksi tunnustettuihin aloitteisiin ... 25) Sitä ei ole Antikainen (takaperin). 28) Ei kokonaisena. 30) Sen on valtiovalta antanut rintamamiehille. 34) — Kassa. 35) Runokielessä käytetty "minä". 36) "Hänen käteensä — uoitiin ankkurin kuva."

Seikkailu Inkerissä.

Muistan elävästi myrskyisen kesäkuun yön, jolloin lapsuuteni leikkitoveri, Kauralan Antti, kolkutti ovellemme likomärkänä ja näännyksissä. Kuivat vaatteet saatuaan ja äitini keittämän teen virkistämänä alkoi hän kertoa tuoreimpia kuulumisia kotoaan, rajantakaisesta Inkeristä.

— Nyt olen sukuni viimeinen, veljeni, jonka kanssa taloamme hoidimme isän kuoleman jälkeen, veivät viime viikolla. En jäänyt odottamaan vuoroani, vaan pakenin tänne myrskyn ja pimeän turvin. Mutta vielä minulla on asiaa rajan toiselle puolelle ja silloin tarvitsen sinun apuasi, sanoi Antti puoleeni kääntyen silmät hehkuvina.

— Isäni rakensi kotitalomme meitä, poikiansa varten, kuten hän nimenomaan kuolinvuoteellaan muistutti, enkä saa tätä muistutusta unohtaa. Olisin jo lähtiessäni napannut tulen nurkan alle, mutta arvelin sen paremmin palavan heinäkuun poutien jälkeen, varsinkin jos saamme täältä sytykkeitä.

Sinä yönä ei asiasta enempää puhuttu, äitini vain katseli huolestuneena vuoroin meitä molempia kuin jotakin aavistellen . . .

Oli ollut pari viikkoa yhtämittaista hellettä. Puolelta päivin alkoi taivaalle kerääntyä pilvenhattaroita, tuulen kiihtyessä kiihtymistään. Heinäpellolla, kiireisesti luokoa sateen alta korjatessamme huomasin Antin lisääntyvän levottomuuden, aivankuin hän olisi pelännyt, ettemme ehtisi saada kaikkia heiniä korjatuksi ennen sadetta . . . Kotiin kulkiessamme hän sitten jättäytyi jälkeen toisista, pyytäen minua jäämään mukaansa.

(Jatkoa siv. 264)

POLIITTINEN TIETOPELI.

1) Minä päivänä allekirjoitettiin Versaillesin sopimus?

2) Kuka valittiin IKL:n edustajaksi Viipurin läänin itäisestä vaalipiiristä?

3) Kuka valittiin IKL:n edustajaksi Vaasan läänin eteläisestä vaalipiiristä?

4) Montako miestä pienviljelijät saivat eduskuntaan?

5) Kuka johti kokoomuspuolueen vaalitoiminnan?

6) Mikä oli edellämainitun puolueen vaalifilmin nimi?

7) Kuka englantilainen poliitikko on hoitanut maansa ja ryssän neuvotteluja Moskovassa?

8) Kuka on Uudenmaan läänin maaherra?

9) Mikä virka kansanedustaja Kivisalolla oli v. 1918?

10) Kuka suomalainen punajohtaja on saanut Englannin armeijassa everstin arvon?

11) Kuka johti "Rajan Turvan" toimiston työskentelyä?

12) Kuka on "Helsingin Sanomain" päätoimittaja?

13) Paljonko kokoomuksen miehet ovat maksaneet Hämeen Sanomain 100:— mkn nimellisarvoisista osakkeista vallatessaan lehteä?

14) Mikä on maan eniten levinnyt poliittinen aikakauslehti?

15) Mikä on "tulentakantajat"?

(Vastaukset "Laukauksia"-osastossa.)

PÄIVÄN KUVA:

Luo lippujen!

HELSINKI, KANSAKOULUK. 8 — PUHELIN 35316

N:o 12-13 — Päätoimittaja: VILJO LIUS — 18. 7. 1939

Vaalimainos ja *todellisuus.*

Yllä: Sosialidemokraattien tekopyhä vaalimainos.

Oikealla: Nälkiintynyt ryysyläislapsi on jokapäiväinen näky "marxilaisittain hallitun" Venäjän kaduilla.

KUKA SINUA LÖI?

Näin kerran eräässä perheessä, kun perheenisän piti jonkun syyn tähden kurittaa poikaansa. Sellaista ei ollut kai usein tapahtunut, koskapa perheen pienin lapsi meni itkussasilmin kuritetun veljensä luo ja kyseli hätäisenä:

"Kuka löi? Kuka sinua löi?" Lapsen oli vaikea ymmärtää, että rakas isä voi olla myöskin kurittava isä, ja sentähden hän kyseli: "Kuka löi?" vaikka näkikin, että se oli isä.

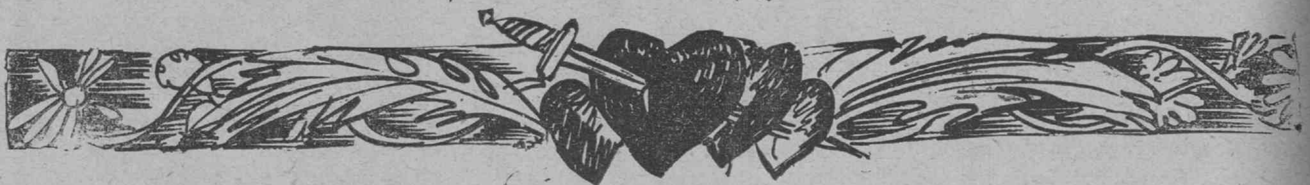
Mutta niin on meidän myös vaikea ymmärtää, että rakas taivaallinen Isä voi olla kurittava Isä. Kun jotakin meistä kohtaavat onnettomuudet ja vastoinkäymiset, kun joku koti tulee sairauden ja kuoleman kautta murheiden majaksi, niin me hämmästymme ja kysymme hätääntyneinä: "Mitä tämä on? Kuinka rakastava Isä voi lyödä tällä tavalla?" Ja kuitenkin juuri se kuritettu ja lyöty ihminen on likimpänä Isän sydäntä.

Tänä aikanakin on keskellämme sellaisia, joita on kuritettu ja lyöty. Rajantakainen Inkerin kansa makaa lyötynä maassa. Vierellä seisoo sen hätäileviä veljiä ja sisaria. Ne kyselevät niinkuin se alussa mainittu pikku poika: "Kuka löi? Kuka sinua löi?" Meille on käsittämätöntä, että se on rakas taivaallinen Isä, joka on lyönyt. Ja kuitenkin se niin on. Itkekäämme yhdessä sen kanssa, jota on lyöty, mutta älkäämme menettäkö uskoamme, sillä kun Isä lyö, hän lyö parantaaksensa.

Pitkäperjantai tuo silmäimme eteen lyödyn Ihmisen Pojan, Jeesuksen Kristuksen. Hän oli syytön, mutta Isä löi häntä meidän syyllisten tähden. Hänkin huusi lyötynä: "Isä, isä!" Siitä huudosta kaikui Getsemanen puutarha. Sitä hän ristillä valitti: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?" Mutta hän löysi myös Isän, jonka käsiin hän turvallisesti antoi henkensä. Ja hän, lyöty Ihmisen Poika, Vapahtajamme, tulee vielä nyt niiden rinnalle, jotka lyötyinä itkevät. Hän tulee murheen alle murheellisten avuksi. Ja ne murheelliset löytävät Hänen kanssaan Isän, armollisen Isän, jonka käsiin on hyvä antaa itsensä elämässä ja kuolemassa. Kärsivän Kristuksen kanssa löytää lyöty Inkerikin armollisen Isän, joka kuulee vaivatun kansan huudon ja tuo sille avun, tuo pääsiäisen.

Kustaa Huhta.

(Tämä hartauskirjoitus on julkaistu viimeisessä julkisuuteen päässeessä Eestin Inkerin Sanaseppä lehdessä keväällä 1938.)

VAALITAPPION JOHDOSTA

Raskaan vaalitappion jälkeen on IKL:n taholla arvioitu syitä tappioon. Tämä onkin tärkeätä senvuoksi, että osataan tappioista oppia mahdollisimman paljon vastaisen varalle, sillä sitähän varten tappiot yleensä ovat olemassa.

Mitä IKL:n tappioon nähden tulee, huomauttaa professori Salmiala aivan oikein ”Ajan Suunnassa” 5. 7. -39, ettei edustajapaikkojemme menetys ole läheskään oikeassa suhteessa äänimäärässämme kärsimäämme tappioon. IKL:n äänimäärähän osoitti vain n. 12 % tappiota v. 1936 äänimäärään nähden ja kuitenkin on edustajapaikkamme vähentynyt 43—50 %. IKL:llä on sentään vielä käytettävissään kunnioitettava kannattajajoukko, onhan tuon hirmumyrskymäisen hyökkäyksen kohteena ollessakin n. 86.000 kansalaista vetänyt viivansa IKL:n listoille.

Yhtenä pääsyynä IKL:n vaalitappioon pidän sitä vainoa, jonka alaisena IKL on ollut varsinkin viime vuosina valtiovallan taholta. Lakkaamattomien raskaiden oikeudenkäyntien selostaminen sanomalehdissä ja radiossa jo sinänsä suggeroi kansan sieluun ajatuksen IKL:n rikollisuudesta. IKL:ään on kuulunutkin suhteellisen paljon sellaista porvarillista ainesta, joka ei kestä nykyaikaisen poliittisen propagandan iskuja, vaan joutuessaan niiden kohteeksi levittää purjeensa ja purjehtii rauhallisemmille vesille, esim. kokoomuksen peilityvencen satamaan.

Yhteiskunnallisen ohjelmansa vuoksi on IKL saanut kestää hyökkäyksiä sekä vanhoillisen porvariston, että marxilaisen sosialidemokratian taholta. IKL:ää on porvaripuolueiden taholta syytetty sosialismista sen yhteiskunnallisen ohjelman, erittäin työväenohjelman, vuoksi. Sosialismin peikkoa hyväkseen käyttäen on esim. työväenkysymykselle kylmä kokoomuspuolue säikytellyt tuhansia pois IKL:n riveistä. Toiselta puolen ovat sosialidemokraatit istuttaneet työväen piireihin käsityksen IKL:n työväenvihollisuudesta sen taistelun vuoksi marxilaisuutta vastaan. Näin nyt viimeksikäydyn vaalitaistelun aikana tuhannet meitä v. 1936 äänestäneet työläiset liittyivät voitollisen sosialidemokratian riveihin. IKL ei kestänyt oikealta ja vasemmalta yhtäaikaa hyökkäävien luokkapuolueiden painoa.

Ennenkaikkea ovat hallituspuolueet osanneet erinomaisesti käyttää hyväkseen hallitusasemaansa väläytellessään kansalle sitä yhteiskunnallista parannusohjelmaa, johon hallitus on jo osittain ryhtynyt ja ainakin lupaa ryhtyä suurien yhteiskunnallisten epäkohtien poistamiseksi. Valitsijoille on puhuttu perustetun kansaneläkelaitoksen vanhoille ja työkyvyttömille antamasta turvasta, äitiysavustuksesta, jonka kautta sadat tuhannet äidit saavat apua elämänsä vaikeimpina aikoina, toimenpiteistä maaseudun asunto-olojen parantamiseksi, suurempien avustusten myöntämiseksi kunnan- ja kyläteille j.n.e. Näissä kysymyksissä onkin hallitus saanut parannusta aikaan, suuressa määrässä valtion hyvän taloudellisen aseman vuoksi, joka sekin katsotaan nykyisen hallituksen ansioksi. Mutta kuka näitä asioita vastaan on ollutkaan? Juuri näiden kysymysten varassa liikkui pääasiassa hallituspuolueiden suorittaman jokaiseen pieneen mökkiinkin ja taloon ulotettu henkilökohtainen propaganda. Sensijaan IKL:stä poliittisena vastustajana annettiin sellainen kuva, etteivät yllämainitunlaiset toimenpiteet ole sen ohjelman mukaisia.

IKL:n on kehitettävä edelleen ja ajettava tarmokkaasti omaa yhteiskunnallista uudistusohjelmaansa, josta ei tule hyvä pikkuparannuksilla, mutta, joka kaipaa syvemmälle meneviä muutoksia, sellaisia, jotka käyvät uudistamaan ennenkaikkea itseään kansakuntaa. Tämän yhteydessä sen velvollisuus on eduskunnassa ajaa sellaisia kysymyksiä kuin *maaseudun asunto-olojen parantaminen ja lapsirikkaiden, suurien perheiden avustaminen* valtion varoilla y.m. tärkeitä kysymyksiä, jotka odottavat pikaista ratkaisuaan. Suomen kansan velvollisuus on, jos se tahtoo käydä sivistyskansasta, tukea kansakunnan ydinainesta, lapsirikkaita perheitä, jotka vievät kansakunnan elämää eteenpäin sukupolvesta sukupolveen. Näihin kysymyksiin on kuitenkin minulla tilaisuus palata toisessa yhteydessä.

Tutkiessa syitä IKL:n vaalitappioon on tietenkin tunnustettava järjestömme organisatoorinen heikkous ja siitä johtuva systemaattinen, tehokkaan, propagandan puute. Nämä seikat johtuvat kuitenkin suurelta osalta taloudellisista syistä. IKL:llä ei ole valtiovallan ehkäistyä m.m. arpajaisten toimeenpanon, ollut mahdollisuutta luoda suuria vaalirahastoja kuten puolueet ovat

Vaalien tulos ja mustapaidat

Valtiolliset vaalit ovat nyt ohi. Kansallinen suunta on niissä kärsinyt raskaan tappion — se on tosiasia, jota ei käy kieltäminen. Niinikään on tulosta turha "selitellä", eikä sitä ole Kansanliikkeen taholta tehtykään. Riittää, kun todetaan, että vastustajaimme häikäilemätön propaganda ja karkeat vainotoimenpiteet ovat aiheuttaneet sen, että suuri joukko kansallisen aatteen kannattajia ja ystäviä on antanut sen vastustajille äänensä.

Vaaleissa kärsitty tappio ei johdu siitä, etteivätkö kansanliikkeen *aatteet* olisi oikeat ja ikuisesti pysyvät. Päinvastoin: sen pääperiaatteet vastaavat Suomen kansan oikeustajuntaa, kun ne vain rauhassa voidaan sille esittää. Myöskään ei vaalitappio merkitse *kansallisen aatteen tuhoa*, vaan ainoastaan takaiskua eräälle tämän aatesuunnan edustajalle — Isänmaalliselle kansanliikkeelle, joka ei ole koskaan itsetarkoitukseksi julistautunutkaan. Vaikka puolueet pääsisivät vieläkin pitemmälle, vaikka ne tuhoaisivat IKL:n kokonaan, on kansallinen aatesuunta senkin jälkeen elävä voimakkaana kansalaistemme sydämissä.

*IKL:n kärsimä vaalitappio ei ole myöskään kansallisen nuorison — — mustapaitojen — tappio. Sen jä*senistöstä vain häviävän pieni prosentti on voinut ratkaisuun äänellään vaikuttaa. Kolmen vuoden kuluttua meistä vanhimmat saavat äänioikeuden ja sitä seuraavissa vaaleissa vasta uusi, kansalliselle aatesuunnalle vihkiytynyt nuoriso pääsee maan asioihin suuremmassa määrin vaikuttamaan parlamentaarista tietä.

Kansallisen nuorisomme taistelutarmoa ei tämä IKL:n takaisku saa millään tavalla horjuttaa. Nuorison suonissa ei saa virrata niin sakeata puolueparlamentaarista verta, että se yhtä vaalihäviötä säikähtää.

Sitäpaitsi voimme toivoa vielä, että myöskin Isänmaallinen kansanliike nousee uudistunein voimin taisteluun isänmaan puolesta. Ja vaikka niin ei kävisikään, vaikka se sortuisikin puoluejuonittelijain virittämiin pauloihin, on kansallinen aatesuunta tavalla tai toisella murtautuva esiin.

Kun nyt taistelua lähdetään jatkamaan, on tilanne arvioitava oikein. Ei saa enää tuudittautua sellaisten fraasien varaan, että "kerran on voitto meidän", "heikot ovat karisseet Kansanliikkeen riveistä, mutta uskollisten joukko tulee aina pysymään" ja "Kansanliikkeen voitto on varma". Tietysti kansallinen aate kerran voittaa, mutta nyt onkin kysymys siitä, *miten paljon aikaa on siihen mennessä hukattu.*

Siksi syntynyt tilanne vaatii Kansanliikkeeltä ja myös kansalliselta nuorisolta tarkkaa harkintaa ja tarpeen vaatiessa rohkeata, *uutta suuntausta.* Kansalliseen taisteluun täytyy saada uusi tahti. Ei ole suinkaan riittävä, että seuraavan 3-vuotiskauden päämääräksi pannaan menetettyjen edustajapaikkojen takaisin valtaaminen parlamentissa. Kansallisen taistelun päämäärät on asetettava korkeammalle ja ne on saavutettava — muutoin isänmaa tuhoutuu.

Meidän mustapaitojen on entistä voimakkaammin, määrätietoisemmin varustauduttava valloittamaan kansakunnan nuoriso kansalliselle taistelulle. Perääntyä ei saa! *Ja oikeat taistelutavat on löydettävä.*

Viljo Lius.

tehneet. Ja kuitenkin sota vaatii aina ensimmäiseksi ja viimeiseksi rahaa.

Kirvestä ei heitetä kuitenkaan järveen. On muistettava, että suuret kansalliset liikkeet ovat aina kulkeneet tappioiden opettamina ja terästäminä voittoon. Kun kansallissosialistit taistelivat Saksassa parlamentin edustajapaikoista saivat hekin kokea karvaita tappioita. V. 1924 vaaleissa sai kansallissosialistinen puolue parlamenttiin 32 edustajaa yli 500:sta* edustajapaikasta, v. 1928 putosi edustajien lukumäärä 12 mieheen. Myöhemminkin puolue kärsi raskaita tappioita m.m. syksyllä 1932 menettäen 2 miljoonaa ääntä, mutta taistelu jatkui kunnes edustajamäärä v. 1933 nousi 288:aan. — Meidän velvollisuutemme on taistella jatkuvasti, sillä oikea asia lopulta varmasti voittaa. *Tässä taistelussa uskon ennenkaikkea kansalliseen nuorisoon, joka on kasvanut aivan uudessa hengessä kuin nykyinen porvarillis-sosialistinen sukupolvi.* Se lyö jo ensi vaaleissa panoksensa vaakalautaan tuottaen poliittisille laskelmoitsijoille uusia, joskin nykytilanteeseen verrattuna, päinvastaisia yllätyksiä.

Kiuruvedellä 7 p:nä heinäkuuta 1939.

Elias Simojoki.

RATKEAAKO DANZIGIN KYSYMYS

syyskuun alussa?

Maisteri Anna-Liisa Heikinheimo.

Akateemisten Naisten Karjala-Seuran puheenjohtaja maisteri Anna-Liisa Heikinheimo vieraili äskettäin 13 seuran jäsenen kanssa Saksassa kansallissosialistisen naisylioppilaitten järjestön A N S T:n kutsumana. Maist. Heikinheimo kertoi lehtemme edustajalle matkastaan seuraavaa:

— Menomatkalla jouduimme poikkeamaan kaupunkiin, johon koko maailman katseet tällä hetkellä tähyävät — Danzigiin. Sattui vielä niin onnellisesti, että Göbbelsin vierailu — jonka lukijat vielä muistanevat — tapahtui samanaikaisesti kuin meidän matkamme. Kaupunki oli SA-miehiä täynnä. Jo sinne tultuamme huomasimme, että Danzig on 100-prosenttisesti saksalainen. Koetimme kaikissa mahdollisissa tilanteissa saada aikaan keskustelua ihmisten kanssa, ja teimme sen huomion, että kaupungin asukkaat yksimielisesti toivovat liittymistä Saksaan. Eräältä pieneltä pojalta kysyimme, miksi Göbbels oikein Danzigiin tulee, ja sain yllättävän vastauksen: *"Er kommt uns zu hohlen!"* (*"Hän tulee meitä hakemaan!"*).

— Göbbelsin saapuessa oli koko Danzig liikkeellä. Hänen kunniakseen oli järjestetty valtava juhlakulkue, jossa kannettiin "Anschlussia" vaativia julisteita. Hän piti kaksi puhetta, jotka kansa otti vastaan jakamattomalla riemulla. Eivät vain nuoret, vaan vanhat, harmaapäiset naiset ja miehetkin olivat haltioissaan.

— Yhden ainoan puolalaisen tapasin koko kaupungissa oleskeluni aikana. Muutoin huomasin, että danzigilaiset tuntevat epäluuloisuutta puolalaisia kohtaan, joka tietysti on luonnollistakin. Teimme nimittäin muistiinpanoja juhlan aikana ja sen johdosta tultiin meiltä kysymään tiukassa äänilajissa, olemmeko puolalaisia. Saatuaan tietää kansallisuutemme, olivat kyselijät meille tavattoman ystävällisiä ja avuliaita.

— Niinikään sain keskusteluista sen vaikutelman, *että Danzigin kysymys ratkeaa syyskuun alussa.*

— Jätimmekin sitten tämän Euroopan polttopisteen ja suuntasimme matkamme Königsbergiin, jossa osallistuimme ylioppilaspäiville. Jo niitten avajaiset olivat juhlalliset ja loi sotilaallisuus niille perusleiman. Avajaisjuhlallisuuksien ohjelmassa oli puheita, joissa muistettiin myös meitä suomalaisia vieraita, laulu- ja lausuntakuorojen sekä orkesterin esityksiä. Kolmannen Valtakunnan henkiselle elämälle on ominaista luonnollisen ja terveen maalaiselämän ylistys. Niinpä noissa avajaisjuhlallisuuksien lausuntakuoronumeroissakin kauniilla tavalla julistettiin talonpojan kunniaa. Kuoroesityksen sisältö oli suunnilleen tämä:

"Jumalan jälkeen
on talonpoika korkein.
Jumala on antanut meille elämän —
talonpoika leivän."

— En nyt ryhdy Königsbergissä oleskeluamme sen lähemmin kuvaamaan. Mainitsen vain, että ylioppilaspäivien lopettajaiset olivat avajaisiakin loistavammat. Erikoisesti jäi mieleen valtakunnan ylioppilaitten johtajan edustajan *Hornin puhe*, jossa hän m.m. mainitsi, että *Kaitselmus* on pelastanut Saksan kansan antaen sille Hitlerin. — Meille suomalaisille lausui hän, että Saksan valtakunnalle on tärkeätä, että pienten kansojen riippumattomuus säilytetään

— Myös jouduin huomaamaan, että kansa on todella tyytyväistä. Erikoista huolta on valtio pitänyt *työväestöstä*, jonka asunto-olot esimerkiksi on erinomaisesti valtion taholta järjestetty.

— Totesimme kyllä, että elintarpeita ei ole riittävästi. Maidosta, voista ja lihasta varsinkin on puutetta, mutta johtuu se osittain myöskin siitä, että suu- ja sorkkatauti on hävittänyt Saksassa karjaa hyvin runsaasti. Kansa tyytyy kuitenkin näihin pieniin rajoituksiin ja on varma siitä, että tämäkin epäkohta korjaantuu. Nälänhädästä on turha puhua, sillä kaikkialla näimme terveitä reippaita ja iloisia ihmisiä.

— Meitä suomalaisia kohtaan oltiin kaikkialla ystävällisiä ja vieraanvaraisia ja jäi matkasta meille todellakin miellyttäviä muistoja.

Lapiomiesten marssi

(Sanat: Jaakko M. Heikinheimo.)

Ylevästi ja järkkymättömästi

Onni Karte

NÄIN PUOLESTA KEHDON LASTEN
JA RAUHASTA PIRTTIEN
ME NOSTAMME ITÄÄ VASTEN
NYT MUURIMME RAUTAISEN.
JA KERRAN SUOMEN MIESTÄ
TARU YLPEÄ KIRKASTAA,
KUN VÄLKKYVÄN LAPION TIESTÄ
NOUS' SUURENA SYNNYINMAA.

EI KOSKAAN RAUHAA RYÖSTÄ
SINUN YLTÄSI SKYYTAT POIS,
EI! ON KUIN KUMPUJEN YÖSTÄ
ESITAATTOJEN JOUSET SOIS.
ON MUURI RAJALLA KERRAN
KUIN TAHTOMME RAUTAINEN
SEN VANNOMME NIMESSÄ HERRAN
JA HAUTOJEN HILJAISTEN.

SINIMUSTAN SMALLUKSIA

Esivallan hyinen koura tarttuu taas niskavilloihimme. Muutamia päiviä ennen vaaleja luimme kansanrintamalehdistä, että meidät on taas tavattu rysän päältä ja että olemme loukanneet maan hallitusta ja eduskuntaa. Ja puhelimemmekin soi kohta ja meille ilmoitettiin, että tuo uutinen ei ollutkaan mitään tavanomaista vaalihuijausta ja että haastemiehet ovat jo lähdössä. Junamme lähti maakuntaan kuitenkin ennen heidän saapumistaan ja niin kävi, että me emme menneet Vaasan raastupaan kesäkuun 28 pnä, koska kerran meitä ei oltu haastettu oikein virallisesti ja lain kirjaimen mukaan. Emme kylläkään ole mikään lakitieteen tohtori, mutta silti tiedämme, että puhelinilmoituksen yhtä vähän kuin sanomalehtiuutisenkaan vuoksi ei syytetyn tarvitse lakitupaan mennä. Ja niin tuon jutun käsittely sillä kerralla jäi ja lykkääntyi *"yli vaalien" kuten tasavallan suojelulaki.*

Meitä kuitenkin ihmetyttää se, että haastemiehillä ei nyt enää olekaan hoppua. Olemme heitä nimittäin kaihoavin mielin odottaneet, mutta ainakin tähän saakka turhaan. Olisiko niin, että vaalien mentyä ohi ei syytettä tarvitsekaan nostaa? — Uskomme kuitenkin, että nuo kaivatut pian saapuvat. Täytyyhän lain tehdä tehtävänsä ja onhan rikolliset saatava rautoihin!

Emme viitsi muuta koko syytteestä kirjoittaa. Ei tyhjästä kannata tohista. Tuli jo liiaksikin.

★

Kansanvallan suuri huvinäytelmä on nyt siis ohi. "Kansa puhui". Mikäli puhui, sillä suunnilleen puolet viittasi kintaalla koko vaalitoimitukselle ja uurnilta jäi pois. Ja toinen puoli äänesti siten kuin puoluejohto käski.

IKL kärsi tappion ja punaiset sekä näiden suosijat voittivat. Saa nähdä, mihin suuntaan tätä vuotavaa ja natisevaa valtiolaivaa nyt ohjataan. Muutamat julkeimmat marxilaiset kansanedustajaehdokkaat vilauttelivat jo vaalitaistelussa niitä näköaloja, joita me saamme heidän vaalivoiton jälkeen ihailla.

Esimerkiksi kelpaa vaikkapa *Georg Backlund* — luulfavasti "vasemmistososialisti, koska "Soihtu" häntä niin lämpimästi suositteli.

Kas tällaisia ohjelmakohtia tämä tulipunainen "Gee-Bee" "Soihtuun" painatti:

"Tärkeimmäksi tehtäväksi näinollen tulee puhdistaa virkamiehistö ainakin julkisesti fascistisista aineksista. Naamioidut fascistit on luonnollisesti myöskin poistettava — mutta eihän ole helppo päästä käsiksi rottiin, joilla on lymypaikkansa.

— — —

Armeijan ja upseeriston kansanvaltaistaminen on se toinen vaatimus, josta työväenluokan peräänantamattomasti on pidettävä kiinni. Demokraattisessa maassa meidän ei tarvitse — me emme saa sietää! — että johtaville sotilaallisille paikoille asetetaan henkilöitä, jotka selvästi ovat osoittaneet demokratialle vihamielisiä mielipiteitä. Espanjan tapahtumien tulisi opettaa meille, että on kyllin tarkasti seurattava herrojen ammattisotilaiden hommia. Ei ole osoitettava tarpeetonta epäluuloisuutta, mutta ei myöskään mitään vaarallista hyväuskoisuutta.

Erittäin tärkeätä on myöskin, että meidän suhteemme itäiseen naapurimaahamme Neuvostoliittoon saadaan paremmiksi. Muutamat hyvinmuotoillut ja mitäänsanomattomat fraasit ainoastaan diplomaattisilla vastaanotoilla eivät riitä, *siihen vaaditaan syvällisempiä muutoksia: teoissa ja ajatuksissa.* Tämä olisi meille epävarmana aikana turvallisempaa kuin mitkään miljaardivarustelut ja linnoitukset. Siis: paremmat suhteet Neuvostoliittoon ja irti Saksan vaikutuksesta!"

Näin kirjoittaa tämä "Gee-Bee", joka ei kaimansa tavoin taistele maineesta ja kunniasta nyrkkeilykehässä, vaan taittaa peistä moskovalaisten oppien puolesta.

Tämän "Gee-Been" ensimmäinen vaatimus on siis, että niin julki- kuin salafascistitkin heitetään pellolle virkapaikoistaan ja tilalle tuodaan punaisia komisaareja ja muita tovereita. Mikäli asioita tunnemme, tulee tuo homma valtiolle kuitenkin hieman kalliiksi, sillä tähänastiset kokemukset ovat osoittaneet, että nuo "kansanvaltaiset työläiset" eivät tahdo tyytyä kohtuupalkkoihin päästyään virkapaikoille. Niinpä esim. Alkoholiliikkeen punainen johtaja saa *184.000:— niukkasta* vuodessa ja entinen kirvesmies ja kommunististen äärimmäisyysainesten johtaja *Ehta-Huttunen* Kansaneläkelaitoksesta *164.000:—*. Nuo punaherrat tulevat tälle yhteiskunnalle hieman liian kalliiksi. *Kaksinkertainen kenraalin palkka on silti hieman liikaa, vaikka olisikin ansioitunut kommunisti!* Meistä tuntuu siltä, kuin tämän yhteiskunnan olisi parasta pysyä irti noista "kansanvaltaisista virkamiehistä ja upseereista".

Tuo "Gee-Been" kirjoituksen jälkiosa meitä kuitenkin naurattaa. Eivät siis riitä herra Holstin "hyvinmuotoillut ja mitäänsanomattomat fraasit diplomaattisilla vastaanotoilla", vaan täytyisi saada aikaan "syvällisempi muutos" "teoissa ja ajatuksissa"! Olisihan tuon "Gee-Bee" voinut suoremminkin sanoa: *kaikki suomalaiset bolsheviikeiksi ja Suomi ryssän protektoraatiksi!* Silloin ollaan todella lähennytty ryssää "teoissa ja ajatuksissa" ja sitä tuo marxilainen kynäilijä kai tarkoittaakin loppujen lopuksi.

Voi voi miten noille marxilaisille onkaan ryssä rakas! Taitaa tuo eversti Tokoin kolmattakymmentä vuotta sitten ryssälle antama pusu vieläkin Parta-Kallen poikien poskipäitä kutitella.

Antaisimme kuitenkin hyvän neuvon: Pysykää silti aisoissa, vaikka voitittekin ja jättäkää nuo ryssäläistämis- ja demokratisoimissuunnitelmat vain toteuttamatta. Se on teidän terveydellenne-kin parasta. Lapuan karhu ei vieläkään ole sotanuijaansa haudannut.

Sinimusta.

KUULETKO EMO MINUA!

Inkeri itkee.

Yksityiset, unhoitetut pihapuut, jotka tietäisivät kertoa paljon niistä vaivoista ja kärsimyksistä, niistä kyynelistä, jotka usein kastelivat niiden juurimultaa, humisevat nyt kevättuulessa tummaa itkun säveltä. Tässä itki äiti poikaansa hänen kaatuessa isänmaan puolesta. Tässä itki isää, sulkiessaan viimeisen kerran ovet, sillä Hiipinän yhteiskunta kaipasi täytettä.

Suomi jäi pieneksi, vaikka suuri aika kutsui sitä suuruuteen. Me inkeriläiset vihaamme sen rajoja määrittelevää Tarton rauhaa, se ei koskaan lakkaa painamasta mieltämme. Juotiinko "Tarton tansseissa" maljoja Inkerin kuolemaksi? Silloin tulemme köyhyyden tähden hyljätyiksi, koska lausuttiin sanat: "Mitä Suomi tekisi niin usealla köyhällä pitäjällä, lieneehän meillä muutenkin köyhää rajaseutua kylliksi". Mutta unhoitettiin, että Inkeri oli pala Suomen ruumiista. Maljapuheitten lumoissa unhoitettiin, että kansallinen Suur-Suomi vaatii taistelua suuruutensa ja olemassaolonsa puolesta, jossa teot ja tekemättä jättämiset, mutta eivät vain nimikilvet ja maljapuheet ole ratkaisevia tekijöitä. Tosin löydätte täältä vain rauniot ja rippeet, mutta Inkerin maa on sittenkin olemassa. Ja niin kauan kuin jossakin maailman kolkassa elää harvojakin inkeriläisiä, niin kauan on Inkerikin olemassa.

Autioitunut Inkeri tarjoaa silminnäkijälle mitä järkyttävimmän näyn. — Suomessa useat mahtimiehetkin ajattelevat, ett'ei siellä ole sotaa. Ei ole, mutta täällä on jotakin pahempaa kuin sota. Kärsimyksillä kyllästettyä elämää, jota tuskin voisi sanoa muuksi kuin maanpäälliseksi helvetiksi. Meidän harvojen elävien täällä Inkerissä on pakko koroittaa äänemme yli "tuutulaulujen", joita nykyisin niin paljon ajan kuluksi lauletaan. Meidän on vielä pakko lähettää huutava ääni itkevästä Inkeristä, sillä pian se voi olla myöhäistä. Meidät on muu maailma unhoittanut, mutta me toivomme edelleen, ett'ei ainakaan itsenäinen Suomi ole meitä vielä unhoittanut, että nämäkin tärkeät päivät elettäisiin Suomessa Inkerin onnetonta kohtaloa muistellessa. Me toivomme, ett'ei toistuisi enään Tarton rauhan sanat, vaan että Suomen kansan niittenkin kansanryhmien kuurot korvat aukenisivat kuulemaan tuhansien ja kymmenientuhansien yhteishaudoissa nukkuvien inkeriläisten syyttäviä ääniä. Tiedämme, että tämä ei voi tapahtua ennenkuin Suomen kansa on perustanut elämänsä kansalliseen henkeen ja tuntee olevansa yksi kansakunta. Vain isänmaallisesti heränneeseen nuorisoon voimme me luottaa ja toivoa siltä jotain. Me uskomme, että Te Suomen isänmaallisesti heränneet nuoret tulette kuin Jumalan lähettiläinä ja tuotte meille sen, mitä olemme vailla, — sillä oikeutta ei voida hävittää, vaikka sitä tilapäisesti voidaankin polkea.

Me emme ole täällä Inkerissä vieläkään menettäneet uskoa Suur-Suomen tulevaisuuteen, vaikkakin niin useasti kaikki näyttää menetetyltä. Vain kaikkein raskaimmin uhrein saavutetaan suuret voitot. Taistelu oikeuden puolesta vaatii yksilöt kokonaan ja ehdoitta. Omat henkilökohtaiset edut on jätettävä syrjään, kun isänmaa kutsuu, meidän inkeriläistenkin on täytynyt luopua niin paljosta, että se tuntuu kohtuuttoman raskaalta, sillä orjuudessakaan ei kasvateta orjan sielua tälle kansalle, sitä kertovat ne raadellut ja tyhjiksi jääneet kotikonnut.

Tiedämme jokainen, ett'ei uhri ole turha. Mekin olemme uhranneet — kodit, vapauden ja suurimman osan kansamme elämästä. Sama rukous on ollut kaikkien huulilla: "Herra armahda meitä, kansas yllätti yö!" Inkerin suomalainen on ihmeellisellä sitkeydellä taistellut vuosisatoja kansallisuutensa puolesta, säilyttäen isiltä perityn uskon, suomalaisen kielen ja mielen. Me emme pelkää täällä uhreja seisoessamme ryssän kanssa silmä silmää vastaan, kun isänmaa vaatii! Ne lukuisat ruostuneet raja-aidat eivät meitä eroita toisistamme, vaan "kerran vielä on auki yhtymätiemme". Emme voi siitä lannistua, ettemme saavuta toivottua päämäärää pian, tänään, huomenna tai ylihuomenna. Pääasia on, ettemme menetä mitään tänään, emmekä huomenna, emmekä ylihuomenna, vaan että me koko ajan menemme eteenpäin, varmasti, vaikkakin hitaasti. Sillä näkeväthän silloin ainakin meidän poikamme, tai heidän poikansa edessään työmme tulokset ja saavat nauttia siitä perinnöstä, siitä erikoisoikeudesta, joka heille on kuuluva ja jonka me olemme heille valmistaneet, vaikk'emme itse päässeetkään koskaan siitä osallisiksi. Sillä vähät meistä — emmehän me tee työtä itsemme takia omaksi onneksemme, vaan tulevaisuutta, nousevia lukemattomia sukupolvia varten, sitä suurta isänmaata varten, jota laillisesti nyt ei ole, mutta joka meidän työmme peruskivelle kerran nousee ja joka sillä peruskivellä säilyy ikuisesti!

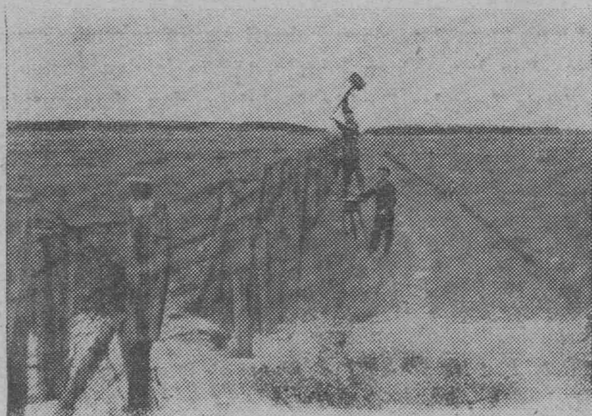
Inkerissä 26 p:nä kesäkuuta 1939.

Heimoveli.

UNOHDETTUA INKERIÄ

Tarton rauha jätti pienen osan Inkeriä Eestin puolelle. Tässä osassa, joka käsittää Narvajoen itäpuolella noin Narva—Pietari radalle asti etelään olevan raja-alueen, asuu varsinaista Inkerin alkukansaa, inkerikkoja. Kuten Inkerin suomalaiset taistelivat inkerikotkin aikoinaan vapautensa puolesta onnistumatta kuitenkaan pyrkimyksissään. Heidän taistelunsa oli kovaa, se oli taistelua elämästä ja kuolemasta. Voitto oli lähellä, inkeriläiset olivat jo Pietarin porteilla. Mutta silloin yllättivät valkovenäläiset heidät ja niin joutuivat inkeriläiset peräytymään. Suurin osa Inkerin kansasta jäi venäläisten yhä lisääntyvän sorron alle, vain tämä pieni noin 2000 hengen suuruinen joukko joutui Eestiin.

Mutta taistelu jatkui yhä. Inkerin kansa jaksoi vieläkin uskoa valoisampaan tulevaisuuteen. Eestin Inkerissä perustettiin Suur-Suomi aatetta ajamaan Inkeri Seura. Sen julkaisema lehti kylvi uutta uskoa kansaan. Mutta vastukset jatkuivat yhä. V. 1931 joutui Inkerin kansallinen herättäjä Leander Reijo ryssien häpeällisen ryöstön uhriksi. Vain hänen verensä, jota oli ryssän raja-aidassa, oli viimeinen, mitä tästä rohkeasta taistelijasta on nähty. Eestin Inkeri oli päässyt vapaaksi ryssän ikeestä, mutta sitä kohtasi vaino nyt toiselta taholta. — Eestin puolelta. Nykyinen Eesti katselee karsain silmin tätä vankkaa, itsepäisen suomalaista kansaa, joka haluaa olla aina suomalainen. Se ryhtyi vastustamaan Inkerin suomalaisuusasiaa. Seurasi ainaisia kuulusteluja ja vankilamatkoja, eivätkä ne ole vieläkään tauonneet. Viime vuonna, kesällä, lakkauttivat eestiläiset Inkerin ainoan suomenkielisen lehden, ”Sanasepän”. Koulut muuttuivat vähitellen eestinkielisiksi. Vaikkakin ne

Inkerin pojat korjaavat raja-aitaa.

Inkeri-Seuran musta lippu.

ovat tai niiden pitäisi olla suomalaisia, on niissä eestiläiset opettajat, jotka haluavat virolaistuttaa inkeriläiset. Mutta mikään ei näy vaikuttavan inkeriläisiin, heidän suurin halunsa on saada olla *suomalainen,* ja sitä he ovatkin ja pysyvät sinä.

Kun lähdet Narvasta kohti Inkeriä, kohtaat jo Tervalassa kansaa, joka puhuu jonkinlaista ryssän, eestin ja suomen kielen sekoitusta. Mitä kauemmaksi rajaa kohti kuljet, sitä selvemmäksi tulee suomen kieli. Inkerin suurimmassa kylässä, *Kallivieressä,* puhutaan jo täydellisesti suomea, joskin Inkerin murretta. Tämän Inkerin varsinainen sielu ja sen kansallisen voiman lähde on kuitenkin aivan rajaseutu ja siellä olevat kylät. Enimmän on joutunut kärsimään suomalaisuutensa takia *Kullaankylä,* pieni, noin sadan asukkaan suuruinen rajakylä, joka sijaitsee aivan välittömästi ryssän rajalla olevan *Rosonajoen* länsipuolella. Samalla kohtaa joen itäpuolella on aikaisemmin ollut myös Kullaa-niminen inkeriläinen suurempi kylä, mutta ryssät ovat karkoittaneet sen asukkaat ja hävittäneet kylän niin, ett'ei siitä ole enään jäljellä muuta kuin pihapuut. Nykyään on Inkerin Kullaankyläkin tuomittu häviämään. Eestin hallitus on määrännyt, *että kylään ei saa rakentaa mitään uutta eikä myöskään korjata mitään.* Määräyksien toteuttamista valvotaan niin ankarasti, että jos vaikka aidasta kaatuu seiväs, ei sitä saa enään nostaa pystyyn.

Inkerin väestö on kuitenkin vankkaa, sitkeää suomalaista heimoa. Siihen ei pysty mitkään määräykset, se voi muuttaa muuallekin, *mutta suomalaisena se aina säilyy.* Tämän voimakkaan suomalaisen hengen tuntee parhaiten iltanuotiolla ja keinulla. Kun arkinen työ on päättynyt, kokoontuu varsinkin kylän nuorempi väki

Kirje EESTIN INKERISTÄ

Viime kuussa vietettiin Tartossa eestiläis-suomalaista opettajapäivää. Meille, Eestin inkeriläisille oli tämä ilolla tervehdittävä tilaisuus. Heimotyön eteenpäinvieminen ja syventäminen on työtä, joka on välillisesti tai välittömästi koituva koko Suomen suvun hyödyksi. Ilolla seurasimme asiain kehitystä, mutta sitä suurempi oli pettymyksemme. On väärää heimotyötä, jos sitä tehdään siinä hengessä, kuin Tartossa olleitten opettajapäivien johtavien henkilöiden taholta esitettiin.

Tiedämme: meillä ei ole oikeutta vaatia mitään! Toivomme silti myötämielisempää suhtautumista Suomen suomalaisten taholta vaikeaan taisteluumme kansallisuutemme säilyttämisen puolesta. Veljellinen keskustelu kouluneuvos *Salmelan* ja kansakouluntarkastaja *Keppin* välillä on aiheuttanut hämmästystä ja katkeruutta keskuudessamme.

Tekee mieli kysyä herroilta Salmelalta ja Kepiltä, *millä oikeudella he haluavat määrätä kansallisuutamme.* Kansallisuutemme on säilynyt huolimatta vuosisataisesta sorrosta ja hartain halumme on säilyttää se yhä vielä vuosituhansia muuttumattomana.

Herra Salmela, tehkää heimotyötä ja olkaa siinä välitön, mutta jos se edellyttää välittömyyttä *meidän kustannuksellamme,* haluamme olla asiasta toista mieltä. Tehkää heimotyötä ja jos väsytte, tulkaa Eestin Inkeriin, ehkä täältä voitte saada uutta innostusta ja kansallista mieltä. Työstä Suur-Suomen hyväksi, sen kannattavaisuudesta voimme olla samaa mieltä, samoinkuin siitäkin, että "on parempi, jos he virolaistuvat kuin venäläistyisivät". Me emme venäläisty, emmekä halua virolaistuakaan. *Olemme ja jäämme suomalaisiksi!*

Kaikeksi onneksi ei Suur-Suomi aate riipu sen kannattavaisuudesta sen tekijöille, vaan sen moraalisesta oikeudesta. Uskomme kaikesta huolimatta kansamme ylösnousemukseen, koko suomalaisen kansan kansalliseen heräämiseen, Inkerin ja Karjalan aamunkoittoon, oikeutemme lopulliseen voittoon. Toivomme hartaasti, että nämä paljon katkeruutta, tuskaa ja vihaa herättäneet huhut olisivat vääriä, määrätyltä taholta määrätyssä tarkoituksessa levitettyjä. Mutta jos ne ovat totta, olemme valmiit kärsimään kansallisuutemme puolesta kaikki, niinkuin rajantakaiset veljemmekin.

Tarton nimeä mainitessa ei yksikään inkeriläinen voi pysyä rauhallisena, silmiin tunkeutuvat kyyneleet ja käsi puristuu suonenvedon tapaisesti nyrkkiin. Tartto, vaikka siinä onkin paljon myönteistä ja vaikka se onkin veljeskansamme sivistyskeskus, on se kuitenkin säilyvä Inkerin historiassa tuskan ja kyynelten tunnuksena.

Eestin inkeriläinen.

---

keinulle, joka on n. sadan metrin päässä rajajoesta. Siellä kajahtavat pian suomalaiset kansanlaulut, kaikki ne, jotka suinkin ovat sallitut. Välillä istutaan iltanuotion ääressä ja puhellaan Suomen suuresta tulevaisuudesta. — Vankilasta päässeet miehet kertovat sieltä juttujaan aina niin kauan, kunnes joutuvat sinne uudestaan. Mutta nämä miehet tietävät tien, mitä he kulkevat, eikä heitä siitä saa mikään väistymään. Inkeriläinen ei taivu, hän voi ainoastaan taittua.

Iltanuotiolla syntyy hiljaisuus, kaikkien katseet suuntautuvat itään, ensin ruostuneeseen piikkilanka-aitaan, jonka vieressä kävelee eestiläinen rajavartiosotilas, ja sitten kauemmaksi, piikkilanka-aidan toiselle puolelle, siellä vallitsee hiljaisuus; vain silloin tällöin vilahtaa metsän välistä kirgiisiläisen rajavartiosotilaan pistin. Mutta jokainen tietää, että siellä metsän takana on vielä suomalaisia, heidänkin omaisiaan, jotka kaikki palavasti haluavat liittyä yhdeksi, suureksi Suomeksi. — Iltanuotiolta kohoaa äänetön, harras rukous sorretun heimomme puolesta.

Leander Reijo - Inkerin sankari

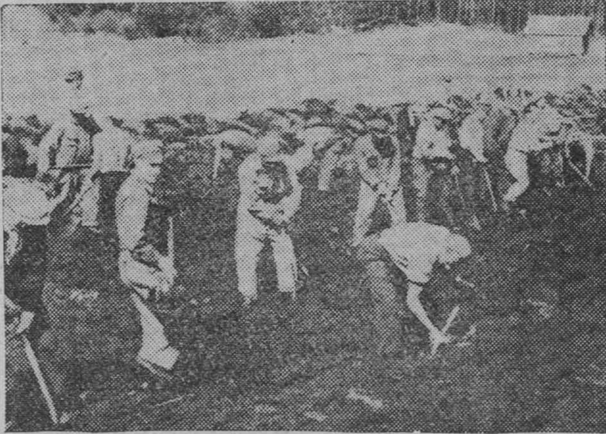
Numerossa 11-12 v. 1931 omisti "Sanaseppä" murhatun Inkerin kansallissankarin Leander R e i j o n muistolle seuraavat syvää surua, mutta samalla murtumatonta uskoa uhkuvat sanat:

"Joulukuun 1 päivänä kohtasi Eestin Inkeriä suuri suru. Sen kansallinen johtaja, tämän lehden vastaava toimittaja Leander R e i j o joutui katalan konnantyön uhriksi. Rajalta Eestin puolelta hänet vietiin, rajarauhaa törkeästi loukaten, tuntemattomia kohtaloita kohden. Kauan olivat jo asiamme viholliset häntä käsiinsä yrittäneet, hänen päästään rahoja luvanneet, nyt ne siinä onnistuivat, kiitos petturien.

Isku oli kova, mutta se ei saa meitä herpaista, meidän on näytettävä, että asiamme on niin kallis, etteivät tällaisetkaan keinot sitä nujerra.

Uskomme, että viranomaiset tulevat tekemään kaikkensa asian selvittämiseksi ja tällaisten tapausten uusiintumisen estämiseksi, sillä loukkaus kohdistuu yhtä paljon valtioon kuin meihin."

RAJALLA

Lapiot painuvat rajaseudun multaan - mieliala on reipas.

Ukkospilvet nousevat! Diplomaatit miettivät "sanamuotoa", jolla pieni maa myytäisiin suuren pelin vaihtorahana. Mieleen muistuu väkisin nimi Tilsit!

Mutta rajalla heiluvat kuokat ja lapiot. Ensin heräsi suomalainen ylioppilas, sitä seurasi maaseudun nuori polvi ja joukkoon liittyi jo harmaantunut rintamamies. Kuumeisella kiireellä — kuin taikaiskusta — nousee suojavarustus. Ryssän ilmoille lähettämän tähystyspallon uhkaava ilmestyminen eteläiselle taivaanrannalle kiihdyttää vauhtia.

Kansa on noussut. Se on älynnyt vaaran todellisuuden aikaisemmin kuin sen viralliset johtajat. Se on ryhtynyt tekoihin silloin kun muualla vasta ollaan sanoissa jos siinäkään.

Kuinka paljon on vielä aikaa ennenkuin salama iskee? Mitenkä paljon ehditään saada valmiiksi ennenkuin turmantuoja saapuu? Vakavina tutkivat töitä johtavat upseerit karttojaan. Sääliksi käy turmella rajalla elävän talonpojan peltoja. Mutta isäntä ei valita, toteaa vain yksikantaan: "Tokkopa nämä rakennuksetkaan toden tullen säästyvät."

Olemme karjalaisessa rajatalossa. Seinällä riippuu kunniapaikalla suojeluskuntakivääri ja uunin reunustaa koristavat viime sodasta kotiin tuodut kranaatinkuoret. Talon vanhaemäntä kertoilee näistä ajoista ja pojanpoikansa vaiheista, joka päästyään polvenkorkuisena sotilaselämän makuun nyt päällystöasemassa toisella paikkakunnalla johtaa sikäläisiä vapaaehtoisia maanpuolustajia. Salskea mies onkin pojanpoika valokuvista päätellen, jotka mummo vapisevin käsin kaivaa esiin lipaston kätköistä.

Täällä rajalla ovat kaikki mukana ja joka viikko purkavat junat uusia miehiä toisista maakunnista. Kuri on mallikelpoinen, ruoka voimakasta ja työsaavutukset yllättävän suuret.

Tämä kansa ei aio murtua. Se aikoo tarvittaessa taistella. Vain yhtä se odottaa: että suomalainen työmies johtajineen tai ilman heitä liittyisi joukolla mukaan.

Kuljin pitkin puolivalmiin vallin harjannetta. Erään jo kumaraisen miehen piirteet kiinnittävät huomiotani. "Olemme tavanneet toisemme aikaisemmin." "Missä", kysyn uteliaana. "Ahvolassa". Mielessä läikähtää omituisesti. Tietysti ovat he taas täällä — kaikki jotka voivat — vanhat vapaussoturit ja pojat mukana.

Aika alkaa mielestäni yhä enemmän muistuttaa noita kohtalokkaita vuosia. Vihollinen on sama. Kansan sisäinen lujuus on sama pintavaahdosta huolimatta. Nuoriso on samanlaista. Lieneekö myös mahdollinen apu sama?

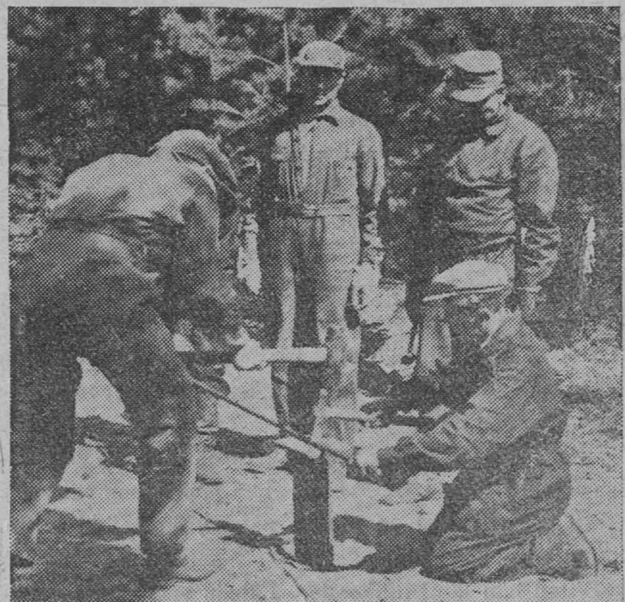
Enin riippuu meistä itsestämme. Väkisin totean tässäkin jääkäriaktivismin aikakauden yhtäläisyyden. Edellytykset ovat ainakin samat, mutta huomaavatko politiikkomme sen ajoissa.

Nyt tarvitaan mielestäni määräävillä paikoilla jääkäriajan miehiä ja sotilasasiain ammattituntemusta.

Totean eräänlaisella itseironialla sittenkin tehneeni oikein siinä, että edelleen riipun kiinni politiikassa. Sillä aika lähestyy, oikeastaan se on jo tullut, jolloin sotilashengen on päästävä määrääväksi kansamme kohtaloissa.

Se, joka meidät myy tai yrittää meitä ostaa, saakoon tuta miekkamme terästä!

Paavo Susitaival.

Tarkkuutta ja voimaa vaaditaan linnoitustöissä vapaaehtoisilta.

Kaksikymmentä vuotta

Takaa kuului vielä vaisu konekiväärin rätinä, kun mies ratsastettuaan metsien halki pysähtyi aamun valjussa hämärässä katsomaan taaksensa. Hänen otsallaan helmeili hikipisaroita. Hevonen vapisi ja korskahteli, ja kyljet valuivat vaahtoa.

Näin hän tuntui kuiskaavan itsekseen: Seitsemäntuhatta meitä oli, oli voima, vaikkakin — perikato. Perikato, hän lisäsi katkerasti. Seitsemäntuhatta heitä oli heidän lähtiessään pakomatkalle murtautuakseen vihollisen läpi. Portinhoikan kuja ja lakeat pellot. Ah, siellä tämä joukko löysi kohtalonsa. Se kulki pimeässä kevätyössä eteenpäin, survoen, kiirehtien, vapisten. Vihollinen oli edessä. Konekivääri alkoi soida ja seitsemäntuhannen lauma horjahti kuin jättiläisruoskan iskiessä kasvojaan vasten. Sieltä täältä kaatui mies, toinen, pari hevosta kiljui kuolemaisillaan ja sekoitti rivit maassa piehtaroidessaan. Villi, hurja ulvonta kaatuvien miesten kurkuista kohosi kuin paksu, käsin kosketeltava kappale kohti yötaivasta, mikä tuntui paiskaavan äänet takaisin, ja veri juoksi huuruten pellon ojiin. Hetki, toinen, lyhyitä ja pitkiä kauhun tuokioita, ja tänä yönä yli kuusisataa vainajaa tuijotti ylös jähmein kasvoin tai kylmeni huulet maan kosteata povea vasten painuneina. Taaksepäin vyöryi pakokauhuisten sekava joukko, huudettiin, voivoteltiin, kiroiltiin ja lyötiin ystäviä, tallattiin naisia, reuhdottiin pois, pois — pois!

Hän oli tullut sieltä, päässyt pakenemaan. Hän, yksi johtajista. Yksi heistä, jalo sielu, oli kohottanut aseen otsalleen ja seurannut miehiään ikuisen levon sijoille. Toiset, hän ja muut, pakenivat. Raukkoina. No, miten sen otti, hän arveli koettaen näin puolustella häpeällistä tekoaan. Sydän kirvellen hän muisteli vaimoaan ja pientä poikaansa. Palatako heidän luoksensa? Ei. Sehän merkitsi kuolemaa. Siis — siis: yrittää pois maasta, niinkuin toisetkin johtavat miehet olivat tehneet — ajoissa.

Hän repi yltänsä arvomerkkinsä ja heitti ne metsään. Samaa tietä seurasivat aseet, panokset, kaikki, mitkä saattoivat kertoa hänen olleen lähelläkään taistelua. Hän löi hevostaan lautasille ja tämä läksi yksin juosta hölkyttämään pitkin metsää.

Vielä kerran hän katsoi taaksensa. Synkkä leimahdus käväisi silmissä. Kostoa, hän jupisi hampaittensa välistä. Kostoa! Kun kerran palaan, on kaikki toisin. Silloin ei — käy näin.

Sitten hän lähti liikkeelle. Päivän ensi säteet valaisivat puiden latvoja, kun hän katosi metsän helmaan ja näin häipyi teille tietymättömille. Näin meni yksi paenneista johtajista, Antti Taimi, häipyi metsän kätköön peittäen kasvonsa auringon valolta. —

Eräänä keväisenä päivänä asteli repaleinen mies työväenjohtaja Taimin asunnolle. Hänen kasvonsa olivat uurteiset ja kärsimysten puremat, varsi kumarainen. Mutta silmissä oli omituisen hereä ilme, ja toisinaan kalvaille kasvoille levittäytyi pehmeä punerrus aivankuin hän olisi salaisesti iloinnut jostakin. Astuttuaan sisään hän paljasti päänsä ja laski kantamansa pienen mytyn jalkojensa viereen lattialle.

— Hyvää iltaa! hän sanoi särähtävällä äänellä.

— Hyvää iltaa! vastasi pöydän ääressä istuva nainen, ja toisen, kirjoituspöydän, ääressä istuva nuorehko mies kääntyi katsomaan taaksensa.

— Mistä kaukaa vieras on? kysyi nainen vanhan naisen uteliaisuudella.

— Kaukaahan minä — aina Siperiasta, vastasi kulkuri istuutuen oven luokse silmäilemään kenkiään, joiden halkeamista varpaat pyrkivät ulos.

— Siperiasta! Nainen ihan hätkähti, ja nuori mies nousi seisomaan. — Tuletteko sieltä? Ja kuka olette?

— Välipä tällä kulkurin nimellä, arveli muukalainen. — Sieltä tulen — Siperian susien ja lumisen kuoleman sekä jäisen kauhun maasta. Kertoopa ulkomuotonikin siitä eikä liian vähän. Hän katseli terävästi sekä naista että nuorta miestä. Nainen kohottautui pöydän takaa ja asteli hänen eteensä. Katsoen tutkivasti hänen kasvojaan, hiukan särähtävällä äänellä sanoi:

— Ethän sinä — ei, sehän on mahdotonta. Eihän hän enää —.

— Mikä olisi mahdotonta? kysyi vieras. Ja kun talon haltijoiden katse hetkeksi päästi hänet irti, hän salaa pyyhkäisi silmäkulmaansa.

— Mieheni meni sinne — kaksikymmentä vuotta sitten, vastasi nainen.

Vieras nyökytteli hiljalleen päätänsä: — Tiedän sen. Hän meni, petti joukkonsa ja pakeni.

— Mies, ymmärtäkää että puhutte isästäni, sanoi nuori mies. Tähänkin outo muukalainen vain nyökytteli.

— Tunsitteko hänet?

— Tunsin — hänet — ja siksipä voin kertoakin. Kun hän tuli tuohon maahan, minkä piti olla vapauden ja kansan onnen maa, näki hän, että se oli suurta huijausta. Siellä ei ollut sitä, mitä hänkin oli ajanut takaa. **Siellä pilkattiin sekä Jumalaa että ihmistä, kumpainenkin oli vain sitä varten, että voitiin rienata. Jonakin päivänä,**

kymmenkunta vuotta sitten, Antti sotkeutui johonkin jupakkaan, mistä hän ei tietänyt vähäkään. Hänet tuomittiin valtiopetoksesta kahdeksikymmeneksi vuodeksi pakkotyöhön. Rikoksesta, mitä hän ei ollut tehnytkään. Mutta mitä siellä oli laki ja oikeus: vääryys ja rikos. Antti alkoi pakkotyönsä kaukana ihmismaailmasta, eläinten ja ihmisraunioiden keskellä, keskellä kurjuutta, jollaista sivistysmaailma ei toivo ihmissyöjävillipedollekaan. Tuskin vuosikaan oli kulunut, kun kaikki se, mitä hänessä oli ollut, kului pois ja hän alkoi vähitellen herätä kuin pahasta unesta: Hän sai silmänsä auki huomaamaan, mitä oli tehnyt. Hän oli ajanut valheen, vihan ja orjuuden oppia ja sen takia noussut ase kädessä isänmaatansa vastaan sekä houkutellut syyttömät ihmiset mukaansa vihdoin pettääksensä nämä. Jos nämä syyttömät olivatkin saaneet rangaistuksen, olivat he saaneet sen syyttä. Rangaistus kuului hänelle. Hänen piti vastata itsensä sekä joukkojensa edestä. Mutta mitä hän oli tehnyt? Paennut. Kymmenkertainen raukka hän oli ollut ja vielä suurempi raukka mennessään maahan, mistä oli oppinsa imenyt. Valhe, valhe, kaikki oli sitä, hän huusi. No, ja kerran hän näki sielunsa silmien edessä isänmaansa, kuuli sen kaipaavan kutsun. Ei kutsua palata kovasydämisenä ja valmiina entisiin tekoihin, vaan tuhlaajapoikana, nöyränä, rangaistukseen alistuvana. Hän lähti. Lähellä rajaa hänet pidätettiin ja —. Muukalainen painoi käden otsalleen ja henkäsi syvään.

— Ja? kysyivät sekä äiti että poika.

— Hänet vietiin kauimmaiseen Siperiaan, keskelle yötä, keskelle hankia, julmia pakkasia ja nälissään kiljuvia susia. Yötaivaan tähdet paloivat hänen päällään paukkuvassa kylmässä, veri jähmettyi jos vähänkään oli paikallaan, lumiaroilta lensi pistävä viima ja susien huohotus. Hän ei päässyt pakoon. Siellä se mies, joka sinne joutui, oli hiljalleen kuoleva. Kuoleva tähtien säälimättömässä tuikkeessa, Jäämeren kauhistuttavassa viimassa, nälässä, hädässä ja ylettömässä yksinäisyydessä. Oi Jumala, sitä ihmistä, sitä kansaa, joka sinne joutui! Se ei ole ihmisten eikä kasvien maa, vaan se on — luurankojen valtakunta.

— Hän on siis kuollut, virkahti Taimin leski ja painoi hitaasti päänsä yhteenpuristettuja kämmeniään vasten. Poika tuijotti sanattomana muukalaista, joka tällaisen viestin toi.

— Siellä on monta kuolevaa. Siellä kuihtuu Inkerin ja Karjalan kansa, siellä monet muut, jupisi muukalainen miltei itsekseen. — Susilaumat laulavat heidän ruumisvirtensä ja toimivat haudankaivajina.

Huoneessa oli pitkä äänettömyys miehen viime sanojen jälkeen. Taimin leski nyyhki miehensä kohtaloa pöydän luona. Poika käveli huulet yhteen puristettuina edestakaisin ja vilkaisi joskus vieraaseen. Merkillinen vieras. Hän ei tahtonut uskoa, että tämä oli kertonut totuuden hänen isästään. Äkkiä hänen mieleensä välähti:

— Kuinka te siis pääsitte sieltä?

— Jumala kulki mukanani, vastasi toinen hiljaa.

— Kelpo matkatoveri! virkahti Taimi hiukan ylenkatseellisesti. — Sanokaa sitten, että onnen kaupalla.

— Onni on kyllä hyvä olemassa. Mutta jos on Jumala ja onni, sen parempi. Pahoissa teoissa pääsee onnen avulla eteenpäin, se on totta, mutta pelkkä onni ei auta joka paikassa.

Muutamaa tuokiota myöhemmin he istuutuivat illallispöydän ääreen. Vieras söi ruokansa hartaana puhelematta juuri paljonkaan. Kun he siirtyivät pöydän äärestä, pysyttäytyi hän hetkisen paikallaan aivankuin rukoillen. Taimi oli tällä aikaa selaillut joitakin papereita kirjoituspöytänsä luona. Äkkiä hän kääntyi ja laukaisi:

— Kuulkaahan, tekö olette se uusi profeetta, joka on vieraita mailta tullut tänne julistamaan työväestölle uusia ajatuksia? Sanokaa!

Muukalainen oli säpsähtänyt, mutta katsoi nyt pelkäämättä eteensä. Hänen katseessaan oli omituinen kirkkaus ja pehmeys, kun hän vastasi:

— Profeetta — se on liiaksi sanottu. Olen vain pitänyt puheita ja kertonut työmiehille, mitä olen elämäni kuluessa kokenut ja — vihdoinkin oppinut.

— Tässä maassa on työväestöllä oppinsa, jota isäni jo julisti. Se riittää.

— Se on väärä. Isäsi valehteli ihmisille. Hänhän myöhemmin huomasi suuren syntinsä ja aikoi korjata sitä yrittämällä palata tähän maahan pelastaaksensa ihmiset sen opin kavalasta verkosta.

Se mitä tapahtui, tuli niin nopeasti, etteivät poika ja äiti kyenneet sitä estämään. Tuo outo muukalainen rupesi puhumaan. Hän puhui ja heidän oli pakko kuunnella. Tuossa heidän edessään ei puhunut enää mies, yksilö, vaan kokonaisen kansan hätähuuto ja pelastumisen halu väreili hänen huulillaan, sorrettu ihminen petetystä kansasta pyrki kirvoittamaan kahleitaan totuuteen päästäksensä ja repi rihma rihmalta auki sitä verkkoa, mikä sitoi hänet kammottavaan pimeyteen. Hän puhui kauan, ja hänen äänessään itki petetty totuus, joka pyrki valoon ja vapauteen. Sen sointu vapisutti sekä äitiä että poikaa, ja kun mies lopetti, tuijottivat he vaiteliaina häneen. Repaleinen maankiertäjä oli häipynyt heidän edestään, edessä oli uuden voiman edustaja, jota he pelkäsivät ja — vihasivat. Mutta heidän vihansa johtui heidän omasta menneisyydestään, heidän oman katsantokantansa itsepäisyydestä. Taimi, poika, tiesi liiankin hyvin, mitä vaaraa tuo mies julisti hänen opilleen ja

hänen isänsä entiselle opille sekä hänen johtoasemalleen työväen keskuudessa. Äiti kamppaili menneisyydessä miehensä tähden ja nykyisyydessä poikansa vallan tähden, ja kummankin sydämeen patoutui syvä katkeruus vierasta kohtaan.

— Ei koskaan, sanoi poika synkästi, — ei koskaan siltä tieltä, mikä on ollut isäni tie.

— Isäsikään tähden? kysyi muukalainen omituinen häivähdys äänessään.

— Mitäpä hänestä enää — kuolleesta. Isänmaa on runoilijoiden houre. Mikään ei käännytä minua. Vasta verivirrat estävät askeleeni etenemästä.

— Luuletko, että ne?

— Vain ne, vastasi Taimi. Kohottaen katseensa muukalaiseen hän jatkoi: — Niin isävainajani luota kuin tuletkin, ulos huoneestani! Meidän oppimme eivät mahdu saman katon alle eivätkä samaan maahankaan. Minäkin rakastan isänmaatani, mutta en runoilijoiden tavoin.

Vieraan pää näytti painuvan, ja hän henkäsi raskaasti. Yrittäen astua muutaman askelen hän kysäisi:

— Siksikö sinä myyt tätä maata?

— Mitä? Taimi kohotti säpsähtäen katseensa mieheen. Toisen silmissä oli vakava, paljon puhuva ilme.

— Mitä tarkoitat?

— Sitä, että miksi myyt maatasi? Olet antanut tietoja vieraalle valtakunnalle.

— Se on vale! kiljaisi Taimi kasvot vääristyen.

— Voi olla. Mutta ollessani rajan tuolla puolella tänne tullakseni näin miehen hiipivän täältä sinne, ja ennenkuin ehdin tieltä pois, tuli hän luokseni ja painoi käteeni käärön häviten saman tien minun ymmärtämättä, mitä kaikki merkitsikään. Vasta rajan tällä puolen selvisi minulle, että minua oli luultu odottelijaksi. Avasin käärön, luin muutamia papereita ja tapasin niistä — sinunkin nimesi.

Taimi astahti nyrkit pystyssä miehen eteen. Hän oli ojentamaisillaan kouransa tämän kurkkuun, kun tämän katse pidätti hänet. Se oli surumielinen, säälivä katse, mikä pakoitti hänet perääntymään. Ähkäisten hän istahti tuolille.

— Hintasi? hän kysyi matalasti.

— Maailmassa ei ole niin paljon rahaa sen korvaukseksi. Ainoa korvaus on — sovitus.

— Vankilaan — minäkö? Helvetin tähden, ei! Koko tulevaisuuteni mennyt.

— Entä mitä oli mennyt, kun myit tietojasi? Kokonaisen kansan tulevaisuus puntarissa, minkä toisena painona likaisia seteleitä. Juudas!

— Älä sano sitä sanaa, mies, taikka —! Mikä helvetti sinut lähetti?

— Noin olisin minäkin sanonut yli kaksikymmentä vuotta sitten. Silloin, kun viimeisen kerran katsoin taakseni kuullen harvenevan konekivääritulen äänen, minä vannoin kostoa tälle maalle, ja lähdin, juudaksena. Nyt on toisin. Totuus ja Jumala opetti minut uudelleen vannomaan kostoa ei tälle maalle, vaan omalle menneisyydelleni. Olen tullut kostamaan. Olen tullut vaatimaan sinua pois siltä tieltä, millä olet ja mille aiot houkutella tuhannet viattomat työläiset, perheiden rakkaat isät ja vielä kypsymättömät nuoret. Se on hintani maanpetoksestasi: kääntymys, sovitus.

— Tämä on kiristystä, virkkoi Taimi synkästi ja syrjäsilmin katseli miestä. Tämän kasvot olivat jäykät ja totiset, ja niillä uhkui syvä lupauksen täyttäminen. Nuori mies vavahti. Hänen silmiensä eteen lennähti kuva kuvan jälkeen, kuva kansanjoukoista, vankilasta ja monesta muusta. — Oi, jospa tietäisit, mitä tämä merkitsee —, alkoi toinen, mutta silloin oli Taimi tempaissut pöytänsä laatikosta aseen ja ojensi sen miestä kohti. Hänen silmänsä välkkyivät epätoivoisina. Olihan tuo vieras murskaamassa kaikki hänen ajatuksensa ja toiveensa. Mutta hän ei laukaissut vielä. Vanhan muukalaisen kasvoilla oli syvä tuska, hiki kirposi hänen otsalleen ja silmissä oli pohjaton murhe.

— Verenkö takia? hän kuiskasi. — Ammu siis — isäsi! Viimeisen sanansa hän sanoi kovalla äänellä, ja poika ja äiti horjahtivat kumpikin taaksepäin. — Minä olen isäsi. Ammu! Tässä seisoo miehesi, vaimo. Tunnustele tätä arpea kaulassani, vieläkö muistat sen.

— Isä! kuiskasi Taimi kuivettunein huulin ja istuutui raskaasti tuolille.

— Antti! — Antti! huusi nainen kimeästi. — Oletko se sinä? Noin muuttunut.

— Oma oppini minut muutti, vastasi mies hillitsemättä kyyneleitään.

Pöydän ääressä painoi poika kädet silmilleen ja tuijotti omaan sieluunsa. Kotvan kuluttua hän asteli huoneeseensa ja sulkeutui sinne. Mitä siellä tapahtui, sitä eivät vanhemmat tietäneet. Nämä istuivat miltei koko yön kahden kesken koettaen jälleen löytää itsensä entisinä, nuorina ja voimakkaina. Kun aamun hämy tunkeutui metsien takaa, katseli entinen petturi vanhalle taistelupaikalle päin.

— Veljet, jaksatteko taivaassakaan anteeksi antaa?

Hän seisoi vielä siinä, kun poika tuli huoneestaan kalpeana ja pysähtyi hänen luoksensa. Sanaakaan sanomatta hän puristi isänsä kättä ja kääntyi puristamaan äitinsä kättä. Kun hän painoi hatun päähänsä, kysyi äiti tuskallisesti:

— Mihin sinä?

— Sovittamaan tekoni. Niine sanoineen hän lähti.

ULKOPOLIITTINEN Katsaus

Kuukaudessa ovat Englanti ja Ranska menettäneet ainakin Suomessa, mutta todennäköisesti kaikissa „suojeltavissa" elikkä myytävissä maissa — kaiken myötämielisyyden rippeetkin — kommunisteja, vapaamuurareita ja pääsosialisteja lukuunottamatta.

Kuten jääkäriliikkeen aikoina oppi Suomen kansa taas vihollisinaan pitämään silloista saartovaltioryhmitystä.

Tilanne ei ollenkaan muutu siitä, että kenraali Kirkelle (lue Körk'ille), joka kävi täällä "kuokkimassa" ehkäpä "ilman K-takin" annettiin "diplomaattisista" syistä komea prenikka kapsäkkiin kotiavietäväksi.

Tämän vuosikymmenen siivottomin kaupankäynti Englannin ikuiseksi häpeäksi on nyt käynnissä Moskovassa — ja meidän kustannuksellamme. Tulemme muistamaan Englannin "jalomielisyyden" hamaan hautaamme asti ja vetämään siitä johtopäätöksemme. Asioista perillä olevat ovat aina pitäneet Englantia maailman itsekkäimpänä ja tekopyhimpänä maana ja aina toivoneet, että joskus koittaisi John Bullille nöyryytysten ja vastatuulten aika. Olemme myös näissä katsauksissamme jo vuosia sitten koettaneet saada hidasveriset suomalaiset lopulta uskomaan, että sen kavalampaa maata ei löydy maan pinnalla kuin Englanti. Mutta vasta nyt alkavat muidenkin kuin meikäläisten silmät avaantua, vaikka ei vielä uskalleta sanoa mitä ajatellaan. Kauppamme muka vaatii mykkänä olemista elinkysymyksissämme.

Ovatkohan meidän liikemiespiirimme varustautuneet sen mahdollisuuden varalle, jolla meitä "asian käsittelyn" toisessa vaiheessa hyvin todennäköisesti yritetään pakoittaa "suojeltaviksi"? Kaiken kukkuraksi ovat maan ohjakset yhä pehmeäselkäisten "kansainliittolaisten" ja muiden hyväuskoisten käsissä. Ainoan poikkeuksen taitaa tehdä ulkopolitiikkamme nykyinen pää, joka, niin läheiset kuin hänen perhesuhteensa ovatkin englantilaisiin vapaamuuraripiireihin — sittenkin suurin piirtein on pitänyt ryhtinsä, mikä tunnustus annettakoon näin punamultabarrikaadin kansalliseltakin puolelta. Mutta muu asenne ei voisikaan tulla kysymykseen.

Aika nopeasti muuten poliittinen korkeapaine Euroopassa siirtyi Välimereltä — Itämerelle ja kaiken kukkuraksi meitä välittömästi koskevaksi. Jos tilanne olisi yksinomaan "eurooppalainen pulma", olisimme helisemässä. Mutta kaikeksi onneksi siihen liittyvät myös aasialaiset kysymykset.

Yhteinen ystävämme Japani onkin ryssän — elikkä "ulkomongoolien" ja englantilaisten tiimalta ryhtynyt siksi perusteellisiin toimenpiteisiin, että näin syrjäistä ihan hirvittää ajatus, mitenkähän siellä oikein kuvitellaan selvittäväksi yhtaikaa ryssästä, engelsmannista ja kiinalaisista.

Kaipa kaikki kolme ovat sellaisessa heikkoudentilassa, että hetki on tullut vapauttaa Aasia eurooppalaisten holhouksesta. Jos näin on laita — tulemme näkemään vielä suurempia ulkopoliittisia muutoksia kuin mitä maailmansota ja viime vuodet ovat aikaansaaneet.

Mutta meidän kohdaltamme tärkeintä olisi, että "ulkomongooleille" valmistettaisiin sellainen löylytys, että muiden "suojelemiseen" ei riittäisi aikaa eikä halua. Siksi pidämmekin ahkeraan peukaloa pystyssä — "sisämongoolien puolesta — ulkomongooleja vastaan".

Paavo S.

Äiti purskahti itkuun, mutta isän silmissä välkkyi lempeä ilo, johon liittyi hiven tuskaa. Hän näki poikansa voimakkain askelin kulkevan poliisiasemalle päin. Yön hetket olivat voittaneet hänen sielunsa kapinan ja hän osasi yhtä tyynesti astua paljastamaan omat tekonsa niinkuin isänsäkin oli osannut.

Aurinko valaisi jo vanhan taistelupaikan. Vihreä metsä hymyili, ja talven alta kohonnut ruoho pyrki nousemaan valoa kohti. Syvä hiljaisuus levisi pitkällä kujalla ja laveilla niityillä. Kaksikymmentä vuotta oli hellällä kädellään hiljentänyt ennen veressä ähkyvän seudun, ja sama aika oli nostanut taivaan korkeuden kauniiseen hymyyn ja suureen, suureen anteeksiantoon.

Vanha petturi kulki tietä pitkin taistelupaikan kummulle ja hiljentyi sille. Jostakin, mistä lie syystä, hän tunsi tovereiden anteeksiantamuksen leviävän sieluunsa. Pyhä rauha täytti hänet. Hän tunsi nyt isänmaansa.

V. S.

Jonni Korpela

TOLEDON KUKKA

(Jatkokertomus)

TEHTÄVÄNI.

Kolme päivää ja kolme yötä olimme taistelleet. Komppaniamme täydennykseksi liitetyt ulkomaalaiset kommunistit lähtivät "soitellen sotahan" uhaten pian tuhoavansa viimeisenkin fascistin, mutta kun kansallisten tykistö tunnista tuntiin takoi linjojamme, valahtivat naamat vakaviksi ja moni taisi ajatella, että parempi olisi olla Lontoon satamassa lastuujätkänä tai Pariisissa kulkurina kuin punaisten juoksuhaudoissa Francon maalitauluna.

Vihdoin pääsimme kuitenkin rintaman taakse uusien miesten ottaessa asemamme haltuumme, mutta minun työni ei suinkaan ollut vielä päättynyt.

Sairaalassaoloni viimeisenä päivänä sain — kuten kerroin jo — vihdoinkin sanoman salaperäiseltä työnantajaltani. Rintamaosallemme oli nimittäin tulossa juuri ensi yönä ammuksilla lastattu juna, joka piti suistaa kiskoilta noin 10 kilometrin päässä rintamalinjojen takana olevalla joen sillalla.

Tehtävä oli vaikea, mutta velvollisuuteni oli yrittää. Sanantuoja oli ollut joku miliisimiehen pukuun puettu punakorpraali, enkä hänestä ollut tuon tapaamisen jälkeen mitään kuullut enkä häntä kohdannut.

Meidän piti saapua määrätylle paikalle klo 10 illalla ja siellä minun piti saada tarpeellinen räjähdysainevarasto sekä suunnitelma.

Tämä raskas tehtävä painoi mieltäni kun punainen komppaniamme laahusti rintamantakaisille majoituspaikoilleen. Täällä miehet heittäytyivät kuraiset vaatteet yllään ryöstettyjen ja majoitustarkoitukseen pakkoluovutettujen talonpoikaistalojen lattialle ja vaipuivat pian eläimelliseen uneen muistamatta edes sapuskaa vaatia, vaikka turhaapa se kai olisi ollutkin, sillä kolmena taistelupäivänä oli meille vain kahdesti pystytty toimittamaan ruokaa.

Minä en uskaltanut heittäytyä edes makuulle, sillä pelkäsin, että uni yllättää ja tärkeä tehtävä — ensimmäinen — jää suorittamatta.

RÄJÄHDYSAINETTA JA YÖ.

Täsmälleen klo 10 olin sovitulla paikalla ja kohtasin tuon ennenmainitun korpraalin, joka nyt kuitenkin esiintyi aivan tavallisen miliisimonnin asussa. Tervehdimme toisiamme ja hän toisti varmuuden vuoksi taas tuon salaperäisen sanan "Toledon kukka".

Hän esitti toimintasuunnitelman ja pahimpana pähkinänä iski mieleemme, ovatko punaiset asvanneet järjestää tuolle sillalle minkäänlaista vartiointia.

Puolen yhdentoista maissa lähdimme liikkeelle, kuljimme rehellisinä miehinä pitkin valtatietä, mutta siltaa lähestyttyämme kävimme hieman varovaisemmiksi. Joki virtasi edessämme ja yön läpi näimme sen pimeän uoman.

Onko vartiostoa vai ei — tuo kysymys vaivasi yhä mieltämme. Painauduimme pensaitten taakse ja tarkkailimme siltaa, mutta kaikki näytti hiljaiselta. Vielä neljännestunnin lymyilimme, mutta sitten astuimme rohkeasti esiin, haimme jokiäyrääseen kaivetut räjähdysainevarastot ja aloitimme työn.

Minäkin olen ollut joskus tämänkaltaisessa hommassa — varsinkin suojeluskunta-aikoinani ja myöskin Viipurissa pulavuosina kivimiehenä työskennellessäni — mutta toverini näytti olevan aivan mestari alallaan. Niinpä puolen yön tiimoilla silta oli jo miinoitettu ja juna sai meidän puolestamme tulla.

Ei tarvinne selittää, että huokasimme helpoituksesta, kun työmme tehtyämme kiireen vilkkaan poistuimme paikalta.

Sanoimme toisillemme ajoissa hyvästit, sillä ei ollut hyvä liikkua yhdessä räjähdyksen jälkeen. Jos toinen jäisi kiinni, täytyisi toki toisen pelastua ...

Puristaessani toverini kättä, kysäisin:

— Mikä on seuraava tehtäväni?

Häpesin hieman kysymystäni, kun toverini vastasi:

— Sen tietää vain Toledon kukka!

Minun ei tarvinne mainita, että kun aamuyöstä olin laahustanut majoituspaikalle, olin aivan lopussa.

Onneksi eivät punikit olleet vaivautuneet järjestämään minkäänlaista vartiointia ja pääsin miehistön joukkoon ilman, että minua olisi kukaan huomannut. Heittäydyin lattialle ja vaivuin sikeään uneen.

KOVAKÄTINEN HERÄTYS.

Olin vielä aivan pökerryksissä, kun aloin tajuta, että olisi kai noustava. Minua potkittiin kylkeen ja kuulin ympärilläni melua, mutta en vain jaksanut nousta. Kohosin kyllä istualleni, mutta vaivuin heti pitkäkseni. Minulle ei kuitenkaan annettu rauhaa, vaan pian kuulin ryssänkielisiä kirouksia ja minua potkittiin entistä säälimättömämmin kylkeen.

Keräsin tahdonvoimani ja kompuroin ylös. Ympärilläni kiroiltiin, miehiä juoksi oven täydeltä ylös ja joku ryssäläinen aliupseeri vieläkin kiljui korvaani manauksiaan.

Ensimmäisenä ajatuksena iski aivoihini aavitus, että öinen seikkailuni oli sittenkin tullut ilmi, mutta pian havaitsin pelon turhaksi. Kompuroin muitten mukana riviin ja meidät marssitettiin "herrojen toverien" puhuteltavaksi.

Pian minulle selvitettiin, että yöllä oli tapahtunut joku hirveä rikos puna-armeijaa vastaan, joka on omiaan tuhoamaan kaikki bolsheviikkihallituksen suunnitelmat tällä rintamanosalla. Ja tätä epäillään provokaattorin työksi ja ollaan melko varmoja siitä, että tämä fascistikätyri on meidän joukoissamme.

Vai provokaattori ja fascistikätyri! Ja vielä omassa joukossa!

Sisuskuntani nauroi pirullista naurua. Kopeloin tupakkaa taskustani ja aioin sytyttää sätkän, joka oli punaisissa joukoissa marsseillakin aivan yleinen ja sallittu, joskin mahdollisimman epäsotilaallinen tapa.

Ja äkkiä valtasi minut peloittava aavistus ja tunsin jo hirttonuoran kurkullani.

Kenttäpulloni — jollaiset komppaniallemme kaikeksi ihmeeksi oli jaettu — oli poissa! Ja muistin sitäpaitsi, mihin se oli jäänyt: Joen äyräälle, jossa olin siitä ottanut virkistävän vesikulauksen räjähdysaineita sijoittaessani sillalle.

Jos se on löydetty, voi Jonni Korpela tehdä testamenttinsa vaikka heti, sillä aamun sarastaessa hänet ammutaan ...

(Jatkuu)

KOULULAISKAPINA COLOMBIASSA

Toukokuun alussa vuonna 1938 puhkesi monista kapinoistaan ja vallankumouksistaan kuuluisassa *Colombian* tasavallassa Etelä-Amerikassa historian ehkä merkillisin "kapina". Silloin nimittäin nousivat sanotun maan koululaiset ylioppilaiden johtamina hallitusta ja opetusministeriä vastaan, ja oli se vähällä johtaa koko maan vallankumoukseen. Asioiden kulku oli seuraava.

Opetusministeri *Gastro Martinez* suunnitteli pääsytutkintoa yliopistoon eurooppalaiseen tapaan. Tämän kuultuaan säikähtivät koululaiset koko maassa ja varustivat lähetystön opetusministerin puheille esittämään vakavan huolestumisensa opetusministerin aikeiden johdosta. Koululaiset saivatkin jonkinlaisia lupauksia ja asia jäi silleen.

Mutta pari kuukautta myöhemmin toukokuun alussa tulikin asetus mainitusta tutkinnosta kuin salama kirkkaalta taivaalta. Silloin ryhtyivät aina levottomat ylioppilaat koululaisten johtoon. Oppilaiden vanhempien toimiessa rahoittajina muodostettiin kaikissa kouluissa "vallankumoustoimikuntia". Puhelimen ja lennättimen avulla levisivät tiedot ja määräykset, ja ennenkuin viikko oli kulunut umpeen oli kaikki valmista. Opetusministerillä ja poliisilla ei ollut aavistustakaan poikien puuhista ennenkuin koitti "vallankumouselimien määräämä päivä". Tänä tärkeänä päivänä saapuivat koululaiset oppitunneilleen kuten tavallisestikin, mutta sensijaan että olisivat ryhtyneet opiskelemaan ottivatkin he

Pojat eivät poistuneet valtaamiltaan kaduilta yölläkään. Kuvassa nähdään heidät nauttimassa vanhempain tuomia hedelmiä.

Kapinalliset osoittamassa mieltään kaduilla.

opettajat käsiteltäviksi antaen heille perusteellisen selkäsaunan, kostaen sekä menneet että tulevat kalavelat. Tämän jälkeen ryhdyttiin useissa kouluissa hävitystöihin, tuhottiin kokoelmia ja arkistoja ja särjettiin kalustot. Sitten alkoi opintolakko, kaikki maan koulut olivat suljettuina, joitakin harvoja kouluja oli joihin tämä "vallankumous" ei ollut levinnyt, mutta lopettivat opettajat niissäkin koulunpidon pelosta, että lakkolaiset ryhtyisivät kostotoimenpiteisiin.

Koululaiset siirtyivät kaduille kuten oikeat kapinalliset ainakin. Kantaen julistuksia, lippuja ja kuvia, joissa heille epämieluisat henkilöt riippuivat hirressä, kulkivat he pitkin kaupunkeja sulkien liikenteen.

Aluksi suhtauduttiin virallisella taholla melko rauhallisesti tähän "puuhailuun". Mutta päivä päivältä sai koululaisten liikehtiminen yhä vaarallisempia muotoja ja liittyi heihin vähitellen muita tyytymättömiä, etenkin suuret katupoika-armeijat olivat heidän uskollisia apulaisiaan. Pääkaupungissa *Bogotassa* tunkeutuivat koulupojat opetusministeriöön ja antoivat opetusministerille selkään sekä hävittivät kaiken minkä irti saivat. Ministeriössä ei ollut juuri ehjää paikkaa kun poliisit vihdoin saivat heitettyä hurjistuneet pojat ulos. *Paston* kaupungissa hyökättiin kuvernöörin taloon ja tehtiin yhtä puhdasta jälkeä. Siellä oli poliisi kovakouraisempi ja kuoli katutappeluissa pari nuorta koulupoikaa poliisien avatessa kivääritulen rähinöitsijöitä vastaan. Opetusministeri ei ottanut vastaan koululaisten lähettämiä neuvotte-

lukuntia ja arveltiin heidän pian väsyvän mellastuksiin ja palaavan kouluun, mutta siinä erehdyttiin pahasti. Vanhemmat tukivat lapsiaan sekä moraalisesti että rahallisesti ja liikehtimisestä alkoi kehittyä tosi kapina. Nyt määrättiin poliisi palauttamaan järjestyksen kertakaikkiaan. Siitä ei tullut alkuunkaan mitään. Koululaiset kieltäytyivät poistumasta kaduilta edes yöksikään, maaten pitkin katuja päivät ja yöt he sulkivat kaiken liikenteen. Suurella ylivoimallaan he löivät pamppuja käyttävät poliisit takaisin ja karkoittivat joistakin pikkukaupungeista koko poliisivoiman kaupungin rajojen ulkopuolelle.

Nyt julistettiin jonkunlainen piiritystila koko maahan. Sähkölennättimen käyttö kiellettiin, sanomalehdet sensuroitiin ja puhelinvapautta rajoitettiin. Sotaväkeä asetettiin liikekannalle koululaisia ja heidän kannattajiaan vastaan. Mutta pojat olivat jo saaneet koko helposti syttyvän ja aina vallankumouksiin valmiin Colombian kansan myötätunnon puolelleen. Ja kun konekiväärit ilmestyivät talojen katoille ja nurkille oli kansa jo valmis ase kädessä puolustamaan koulupoikia. Maa oli tosi vakavan vallankumouksen partaalla.

Hallitukselle tuli hätä käteen. Koululaisten edustajat kutsuttiin kiireesti neuvottelemaan. Ylioppilastutkinnosta luovuttiin ja kaikille ”kapinaan” osallistuneille luvattiin amnestia. Koululaisten vaatimukset täytettiin siis täydelleen.

”Vallankumouskomiteat” antoivat käskyn kapinan lopettamisesta ja rauha palautui vähitellen. Koululakko ja ”kapina” oli kestänyt jo täyden kuukauden.

Seuraavissa vaaleissa kärsi presidentti *Alfonso Lopez'in* edustama suunta tappion ja hallitus vaihtui. Sen olivat koululaiset saaneet aikaan.

H. S.

Seikkailu Inkerissä

(Jatkoa siv. 246)

— Nyt on aikamme tullut, sanoi hän innostuksesta värisevällä äänellä, tätä tilaisuutta en saa laiminlyödä. Sade ei näy ehtivän ennenkuin aamuyöksi, silloin on jo työmme suoritettu. Olen varannut kannun lamppuöljyä ja tuohia on halkoliiterissämme, elleivät ryssät ole niitä polttaneet, kiskoimme viime kesänä niitä riihen kattoa varten, ovatpahan nyt parempaan tarpeeseen.

Iltayöstä oli sää muuttunut ankaraksi myrskyksi. Raskaat, mustat pilvenlonkareet syöksyivät taivaalla tuulenpuuskien ajamina, millä hetkellä hyvänsä repeytyäkseen rankkasateeksi. Nyt ei rajavartijoista olisi haittaa. Ja kyllähän Antti polut tunsi, olihan hän niin monta kertaa käynyt kotoamme Suomen puolella lapsuudessaan, kun rajaa ei enempää eroittanut kuin tavallinen joki. Myös oli hän käynyt neuvottelemassa isäni kanssa meille muutostaan ennen Tarton tuomiota, kun ei ollut varma enää, miten kotitalon kävisi.

Saimme kantamuksen onnellisesti veneeseen ja rajan yli. Uhmansekainen ilo kuvastui Antin hahmosta hänen valellessaan lamppuöljyllä kotitalonsa nurkkapieliä. Minun työkseni jäi tuohien kantaminen halkovajasta ja sijoittaminen sopiviin paikkoihin syttymisen edistämiseksi. Puolet talosta olimme näin varustaneet, kun alkoi hitaasti vihmoa vesipisaroita, emmekä voineet odotella enempää, vaan aloitimme sytytyksen.

Humahdellen syttyivät öljyiset nurkat ja ikkunanpieliin pistetyt tuohikääröt. Viimeksi kiidätimme öljykannun talon sytykkeettömään päähän ja heitimme ikkunasta kamarin lattialle kumolleen. Antti raappaisi tulen tuohikäppyrään ja sinkosi sen kannun viereen. Ryntäsimme kotimatkalle, talon tulimerenä liekehtiessä.

Terävien, räiskähtelevien salamoiden leikatessa yön vaanivaa hiljaisuutta ryntäsimme joelle. Sade yltyi puuskaiseksi kaatosateeksi. Veneemme oli poissa . . .

—Meidät on huomattu, heittäydy jokeen ja ui toiselle puolen jos ryssät näkevät meidät ja alkavat ampua, kuiskasi Antti. Yritämme kiertää ylemmäksi, tiedän siellä sopivan ylimenokohdan.

Silloin kajahti edestämme, aivan läheltä, yhteislaukaus. Molemmat heittäydyimme jokeen, rantapensaikkoon ja olin kuulevinani laukausten kajahdukset hiljaa selälläni lipuessani virran mukana vinosti kotirantaa kohti. Anttia ei sinä yö-

"LUMPUT JA ROMUT MEILLE".

Ylläoleva mainoslause esiintyi ylioppilaitten romunkeräysjulisteissa, joita vaalitaistelun aikanakin oli seiniin ja lankkuaitoihin kiinnitettynä. Edistyspuolue oli palkannut vaalimainostensa levittäjiksi henkilöitä, joitten poliittinen mielipide ei tainnutkaan olla täysin luotettava, koska näitä edistyksen julisteita oli liimattu "romujulisteitten" päälle niin, että lause *"lumput ja romut meille"* jäi näkyviin ja monet ohikulkijat aluksi luulivatkin, että tuo lause kuuluu edistyksen vaalimainokseen.

Puolueen vaalitoimiston olisi pitänyt suuremmalla huolella valita apurinsa. Kolme vuotta sitten palkattiin kommunisteja töihin ja nyt tekivät mainosteitten kiinnittäjät tällaisen kepposen.

Eipä silti — tuo lause sopii erittäin hyvin edistyksen vaalipropagandaan!

"SUOMEN TROTSKI"

toveri K. H. Wiik joutui vaalistaistelun aikana kerran pahaan kiipeliin. Kun hän oli pitänyt puheensa, muuan paikalle sattunut meikäläinen pyysi saada tehdä muutamia kysymyksiä. Toveri Wiik suostui tähän, mutta kun kyselijä todisti Wiikin aikaisemmin kirjoittaneen aivan päinvastaista kuin mitä hän nyt puheessaan esitti, menetti toveri W. malttinsa ja poistui salista lausuen, että hän ei "fascistikätyrien" kanssa keskustele.

Kyselijä ja joukko paikalla olleita työläisiä lähti kuitenkin herra Wiikin perään ja tavoitti hänet maantiellä, jossa yritettiin jatkaa keskustelua, mutta Wiik kiiruhti pitkin ja vetävin askelin karkumatkalle yleisön seuratessa hyvätuulisena ja ihmetellen toverin kovaa hoppua.

nä odotuksestamme huolimatta näkynyt. Eikä näkynyt seuraavinakaan. Oliko ensimmäisen yhteislaukauksen kuula hänet kaatanut, vai olivatko ryssät saaneet hänet veteen ammutuksi ,jäi minulle ainaisesti arvoituksekseksi, mutta nytkin, parikymmentä vuotta hänen kuolemansa jälkeen, aina kun tulee puhe Inkeristä ja inkeriläisistä näen edessäni Antin hehkuvat kasvot ja olen kuulevinani hänen sanansa koko Inkerille: **Isämme rakensivat kotimme meitä, poikiansa** varten . . .

Aapeli Aari.

Poliittinen tietopeli.

(VASTAUKSET):

1) Kesäkuun 29 pnä 1919. 2) Eversti Susitaival. 3) Maanvilj. Iisakki Nikkola. 4) Kolme. 5) Valt. poliisin entinen päällikkö Esko Riekki. 6) "Isänmaa kutsuu työhön". 7) Mr Strang. 8) Maaherra Helenius. 9) Hämeen läänin punainen maaherra. 10) Oskari Tokoi. 11) Ekonoomi Penttilä. 12) Yrjö Niiniluoto. 13) Jopa 2000:— mk. 14) Luo lippujen! 15) Eräs kommunistien äänenkannattajista.

LAKITUPAAN

joutuu lehtemme toimitus nyt toisen kerran. Puolitoista vuotta sitten kerroimme, että herra Holsti — kunnia hänen ulkopolitiikkansa muistolle — äänesti Espanjan punarosvojen puolesta kansainliitossa. Oikeusministeri *Ahmavaara* määräsi meidät Vaasan raastupaan ja siellä tuomittiin lehtemme pää 50:een päiväsakkoon.

Nyt on oikeusministeriksi tullut *Rautavaara* ja hän on jaellut syytteitä pääasiallisesti "kansanrintamalehdille", josta kimpaantuneena "Soihtu" vaati jo hänen eroaan. *Nyt on sisäministeri Rautavaara siis puhdistanut maineensa!*

Lehtemme toimitus ei tuosta syytteestä ole lainkaan pahoillaan. Suomme oikeusministerille mielellämme tämän pienen ilon siitäkin huolimatta, että emme käsitä, *mikä kohta* noissa kirjoituksissa voi olla hallituksen tai eduskunnan kunnialle käypä.

Matti.

HELSINKI
Tehtaank. 18 D 45
Liida Petäjäsalo

Hinta 3 mk.

Seinäjoki 1939 — Lakeuden Kirjapaino